

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, О. Ворошилов. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviar.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 5
(22 січня 2015 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	4
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	16
ВИКОНАВЧА ВЛАДА.....	22
ПОЛІТИКА	32
ЕКОНОМІКА	38
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	41

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Вітання Президента України П. Порошенка з нагоди Дня Соборності

Шановні співвітчизники!

Історичний Акт злуки, проголошений 22 січня 1919 року, був символічним документом. Він окреслив географічні та ментальні контури єдиної України. З плином десятиліть ідея, закладена в Акті, поступово втілювалася в життя.

Але минулого року соборність всіх наших земель перетворилася на справжню національну ідею. Вона оволоділа, нарешті, умами практично всіх без винятку громадян України та зробилася найголовнішою цінністю в усіх її областях.

Перефразовуючи слова, сказані в дев'ятнадцятому році одним з політичних діячів того часу Л. Бачинським, ми стали народом не лише з «однією кров'ю» та «одним серцем», але й з однією думкою. Ще Михайло Грушевський, говорячи про відмінності, «витворені на нашій національній тілі чужими впливами та зовнішніми обставинами», закликав не «роздмухувати різниці, а розвивати почуття єдності, солідарності, близькості». Ми так і робимо.

Протягом останнього року десятки тисяч воїнів, сотні тисяч волонтерів, мільйони й мільйони громадян піднялися на захист єдності й територіальної цілісності України. Ще ніколи День Соборності не був таким великим, вистражданим і заслуженим святом, як сьогодні.

Наш ворог грубо прорахувався. Хотів нас знищити, а зробив сильними як ніколи. Українська політична нація остаточно ствердилася на всіх теренах – західних, східних, північних, південних та центральних. Вона об'єднала представників різних етносів та носіїв різних мов. А наші російськомовні співвітчизники продемонстрували, що Україну російською мовою вони люблять не менше, ніж україномовні українською.

Нині майже 100 % громадян – за єдину країну. І вражаюча більшість українців бачить її саме унітарною, а не федеративною.

Для мене як для Президента єдність країни та нації є такою ж цінністю, як для всіх моїх співвітчизників. Маю свої погляди на питання історії, мови та церкви. Та, незважаючи на те, що подібні ідеї сьогодні поділяються вже переконливою більшістю співгромадян, я повинен враховувати і почуття меншості. Саме тому ми проводимо дуже виважену гуманітарну політику.

Звісно, є принципові речі, які не можуть бути предметом для жодного компромісу. По-перше, Україна не буде федеративною, а залишиться унітарною державою! По-друге, європейський вибір не підлягає дискусії! По-третє, єдиною державною мовою є і буде українська!

Але ніхто й ніколи не зазіхатиме на право людей говорити російською та іншими мовами, вільно вживати їх вдома, на вулиці, на роботі. Додатковою гарантією такого права стане децентралізація, яка торкнеться і гуманітарної

політики. Ніхто й ніколи вже не зможе підірвати нашу єдність. З соборністю в думці, з єдиною Україною в серці ми всі разом назавжди будемо єдиною українською політичною нацією, в складі якої рівною мірою комфортно почуватимуться всі етноси.

Зі святом Соборності вас, дорогі мої!

Слава Україні!

(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2015. – 22.01).

Президент України П. Порошенко виступив із промовою на Всесвітньому економічному форумі в Давосі

Тероризм – проблема всього світу, і ми переможемо в цій битві, тільки якщо будемо єдиними, заявив Президент П. Порошенко у своєму виступі на Всесвітньому економічному форумі в Давосі. «Ми потребуємо дуже добре скоординованих зусиль всього світу, щоб перемогти у цій битві, – зазначив Президент. – Україна потребує не лише солідарності. Україна потребує віри. Повірте в Україну!».

Президент наголосив, що цінності не можуть ставати предметом торгу. «Якщо ми разом ведемо боротьбу за цінності, ми – непереможні», – сказав П. Порошенко, виступаючи на засіданні «Майбутнє України» в рамках Давоського економічного форуму.

Президент України зазначив, що за рік після його попереднього виступу в Давосі Україна зазнала значних змін. Багато з них були позитивними. Відбулися вільні президентські й парламентські вибори, підписано Угоду про асоціацію з Європейським Союзом, розпочалася реалізація програми кардинальних реформ. «Україна стала сильнішою. Однак зараз країна переживає агресію не тільки щодо Криму, але й значної частини території Донецької та Луганської областей. Близько 9 тис. російських військових знаходяться на території держави», – наголосив Президент.

Глава держави показав присутнім уламок від автобуса, який перевозив мирних громадян і був уражений ракетою терористів під Волновахою. «Для мене це – символ терористичної атаки на мою країну. Так само як на Charlie Hebdo. Так само як російська ракета, яку було випущено російським військовим, уразила літак МН-17 та призвела до загибелі великої кількості мирних людей», – заявив П. Порошенко *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2015. – 21.01).*

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

С. Кулицький, старш. наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. екон. наук

Державний бюджет на 2015 рік у контексті проблем реформування української економіки

Однією з найпоширеніших тем ЗМІ останнім часом були підготовка й ухвалення Державного бюджету України на 2015 рік. Узагалі, подібна тематика традиційно щороку посідає провідні місця в тематичній палітрі вітчизняних ЗМІ. Утім нині ця традиційна актуальність бюджетної тематики посилюється через гостроту соціально-економічної і військово-політичної криз, які переживає Україна. Щоправда, як наголошували деякі експерти, терміновість ухвалення Державного бюджету України на 2015 рік була обумовлена необхідністю отримання чергового траншу позики від Міжнародного валютного фонду. Адже за відсутності ухваленого на 2015 р. Державного бюджету МВФ не мав права надавати Україні цього року чергову позику. Тому, як визнав Прем'єр-міністр України А. Яценюк, ухвалений наприкінці минулого року варіант Державного бюджету на 2015 рік буде переглянуто через півтора місяця, до 15 лютого. Утім навіть за такого «тимчасового» характеру ухваленого Верховною Радою Державного бюджету України на 2015 рік його змінені параметри потужно впливатимуть на розвиток вітчизняної економіки. Тим більше що ряд законодавчих актів, ухвалених перед прийняттям Держбюджету-2015, незважаючи на очікувані зміни показників державного бюджету, впливатимуть у майбутньому на функціонування вітчизняної економіки. Усе зазначене й обумовлює актуальність аналізу нещодавно ухваленого варіанта Державного бюджету.

Узагалі, за умов ринкової економіки держава через механізми бюджетно-податкової політики справляє потужний вплив на поведінку споживачів і товаровиробників, на розвиток національної економіки в цілому. Однак нинішня кризова соціально-економічна і військово-політична ситуація в Україні створює для всіх суб'єктів вітчизняної економіки атмосферу невизначеності, яка надзвичайно ускладнює умови виконання Державного бюджету 2015 рік. Це стосується формування як доходної, так і видаткової частин Державного бюджету. Тобто існує загроза недостатнього наповнення доходної частини бюджету, що автоматично ставитиме під сумнів можливості виконання статей його видаткової частини. При цьому слід підкреслити, що зазначена ситуація невизначеності у 2015 р. поширюється не лише власне на бюджетний процес, а й на умови функціонування української економіки в цілому.

Це знайшло своє відображення у відповідних експертних оцінках. Зокрема, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України регулярно складає консенсус-прогноз перспектив розвитку української економіки на основі прогнозів ряду відповідних організацій, таких як Програма розвитку

ООН в Україні, ДУ «Інститут економіки та прогнозування» НАН України, Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, Науково-дослідний економічний інститут Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Інститут економічних досліджень і політичних консультацій, Інститут еволюційної економіки, Центр досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва, Київський національний університет ім. Т. Шевченка, Міжнародний центр перспективних досліджень, Dragon Capital, CASE Україна, «Райффайзен Банк Аваль» та ін. (усього 16 організацій).

Враховуючи згадану вище високий ступінь невизначеності перспективних умов функціонування вітчизняної економіки, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України розробило варіантний прогноз розвитку української економіки на 2015 р. за двома сценаріями, другий з яких більш песимістичний. При цьому, як зазначає прес-служба міністерства, «ключові припущення щодо реалізації зовнішньої та внутрішньої політики за обома сценаріями в цілому однакові». Так, у 2015 р. Мінекономрозвитку прогнозує падіння реального валового внутрішнього продукту (ВВП) за обома сценаріями на рівні 2 і 4,3 % відповідно. Номінальний же ВВП за першим сценарієм прогнозується в обсязі 1751 млрд грн, а за другим – 1720,8 млрд грн. При цьому очікується, що індекс споживчих цін за підсумками 2015 р. (грудень до грудня попереднього року) становитиме 111,2 і 113,1 % відповідно, а індекс цін виробників промислової продукції (грудень до грудня попереднього року) становитиме 114,1 і 115,2 % відповідно. Прогнозований рівень інфляції призведе до того, що при зростанні номінальної середньомісячної заробітної плати працівників за першим сценарієм до 3934 грн, а за другим – до 3882 грн рівень реальної середньомісячної заробітної плати зменшиться на 2,5 і 4,4 % відповідно. На жаль, очікується й зменшення продуктивності праці на 1,6 % (за першим сценарієм) і 3,8 % (за другим сценарієм). За таких обставин очікується, що рівень безробіття населення у віці 15–70 років (по відношенню до економічно активного населення відповідного віку) становитиме 9,8 і 10 % відповідно. У 2015 р. прогнозується також зниження рівня зовнішньоекономічної активності вітчизняного бізнесу. Причому темпи скорочення імпорту товарів і послуг випереджатимуть темпи скорочення їх експорту. Так, згідно з першим сценарієм очікується скорочення обсягів вітчизняного експорту товарів і послуг на 4,8 %, а імпорту – на 7,7 %; тоді як за другим сценарієм аналогічні показники становитимуть 8,9 і 12,8 % відповідно. Також фахівці Мінекономрозвитку прогнозують щорічне зростання ВВП у 2016 і 2017 р. на 2,9 % – за першим сценарієм, на 0,7 % – за другим.

При цьому прес-служба Міністерства економічного розвитку і торгівлі зазначає, що «для досягнення прогнозних макропоказників необхідно послідовно й ефективно реалізовувати соціально-економічні реформи, проводити активну політику зовнішньої експансії, істотно поліпшити інвестиційний клімат і подолати корупцію». Щоправда, якби всі зазначені заходи вдалося б успішно й у повному обсязі реалізувати в Україні

найближчим часом, то й показники розвитку вітчизняної економіки були б значно кращі за ті, що очікуються Мінекономрозвитку. З наведеного можна зробити висновок, що в професійному управлінському середовищі на сьогодні ще немає повної єдності поглядів щодо конкретних механізмів і заходів з реформування української економіки.

Непрямым чином це підтверджується аналізом ряду консенсус-прогнозів розвитку вітчизняної економіки на 2015 р., що протягом минулого року склалися Мінекономрозвитку. У цілому треба відмітити погіршення відповідних очікувань експертів, які брали участь у цьому прогнозуванні. Так, якщо реальний ВВП України у 2015 р. у консенсус-прогнозі, складеному у травні 2014 р., оцінювався на рівні 102,2 % до ВВП за 2014 р., то у вересні 2014 р. така оцінка становила вже 101,4 %, а у грудні 2014 р. – 96,9 %. Аналогічні негативні тенденції мають місце і в зазначених експертних оцінках інших показників економічного розвитку України у 2015 р.

Як повідомлялося в ЗМІ, Верховна Рада ухвалила Державний бюджет України на 2015 рік з такими параметрами. Доходи бюджету передбачаються на рівні 475,939 млрд грн, у тому числі доходи Загального фонду Держбюджету – у сумі 451,881 млрд грн., доходи Спеціального фонду – 24,057 млрд грн. При цьому оглядачі ЗМІ наголошують, що, порівняно з останніми показниками 2014 р., доходи державного бюджету збільшуються на 98,1 млрд грн, або на 26 %. Видатки бюджету пропонується встановити на рівні 527,893 млрд грн, у тому числі видатки Загального фонду Держбюджету – у сумі 502,047 млрд грн і видатки Спеціального фонду – 25,846 млрд грн. Граничний обсяг дефіциту Державного бюджету на 2015 рік передбачається на рівні 63,669 млрд грн, або 3,7 % ВВП без урахування дефіциту фінансового рахунку НАК «Нафтогаз України».

Граничний обсяг державного боргу станом на 31 грудня 2015 р. визначено в сумі 1176, 060 млрд грн. Розмір державних гарантій в ухваленому варіанті бюджету збільшений до 25 млрд грн порівняно з 18 млрд грн у його проекті. Крім того, згідно із Законом уряду дозволяється додатково до затвердженого розміру фінансування й граничного розміру державного боргу випустити облігації внутрішньої державної позики (ОВДП) на 36,5 млрд грн для капіталізації банків і на 20 млрд грн. – для фінансування Фонду гарантування вкладів. Також через механізм ОВДП Кабінет Міністрів може капіталізувати НАК «Нафтогаз України», а також інші підприємства паливно-енергетичного комплексу (ПЕК) на суму 31,5 млрд грн. По суті, перелічені суми ОВДП є однією з форм потенційного нарощування державного боргу, а імовірно – й певною мірою збільшення цього річного дефіциту державного бюджету.

При цьому Законом України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» встановлено, що прожитковий мінімум з 1 січня 2015 р. не підвищується й становить 1176 грн, але з 1 грудня він зросте на 13 % – до 1330 грн. Мінімальна зарплата становитиме 1218 грн – з 1 січня, 1378 грн – з 1 грудня 2015 р.

Також у зазначеному документі прописано, що Кабмін зобов'язаний до

15 лютого подати на розгляд Верховної Ради пропозиції щодо внесення змін до Державного бюджету за результатами переговорів з міжнародними фінансовими організаціями. Як наголошувалося в ЗМІ, проект Державного бюджету України на 2015 рік сформовано на базі консервативного сценарію розвитку економічної ситуації в Українській державі, що передбачає падіння ВВП на 4,3 % за інфляції 13,1 %. Такий підхід цілком виправданий, оскільки у 2015 р. імовірність реалізації консервативного сценарію розвитку української економіки все-таки вища, ніж імовірність реалізації більш оптимістичного варіанта. У тому разі, якщо нинішнього року економічна ситуація в Україні розвиватиметься в більш сприятливому напрямі, ніж очікує уряд, тоді й існуватимуть кращі умови для виконання Держбюджету.

Однак висока імовірність того, що в українській економіці, принаймні в перші місяці 2015 р., пануватиме атмосфера невизначеності й невпевненості, що сильно впливатиме на поведінку всіх учасників бюджетного процесу, які в той чи інший спосіб прагнутимуть мінімізувати негативний вплив різноманітних загроз і ризиків на своє майнове, економічне становище і свій соціальний статус. На практиці це проявлятиметься насамперед у прагненні платників податків і зборів мінімізувати свої відповідні платежі до державного й місцевих бюджетів, а реципієнти бюджетних коштів, навпаки, прагнутимуть принаймні зберегти на встановленому раніше рівні доходи, отримувані ними з відповідних бюджетів (зарплати, пенсії, допомоги тощо). Це закономірно посилюватиме загрозу зростання дефіцитів як державного, так і місцевих бюджетів. З урахуванням зазначених тенденцій і необхідно оцінювати перспективи виконання доходної і видаткової частин Державного бюджету на 2015 рік.

На формування доходної частини Держбюджету визначальний вплив справлятимуть нещодавні зміни у вітчизняному законодавстві. Так, у ЗМІ наголошується, що Верховна Рада України ухвалила зміни до Податкового кодексу України, якими передбачено скорочення кількості податків і зборів з 22 до дев'яти. Згідно із змінами, внесеними законодавцями до Податкового кодексу, до загальнодержавних податків належать: податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість (ПДВ), акцизний податок, екологічний податок, рентна плата, мито. До місцевих податків віднесено податок на майно і єдиний податок. Крім того, визначено два види місцевих зборів: збір за місце паркування транспортних засобів і туристичний збір. При цьому встановлення місцевих податків і зборів, які не передбачені Податковим кодексом, забороняється.

На перший погляд, зменшення кількості податків говорить про скорочення бази оподаткування. Утім реальне її скорочення, мабуть, усе-таки дещо менше, ніж це видається, якщо виходити з журналістської оцінки останньої зміни кількості податків. Адже, наприклад, у межах оподаткування доходів фізичних осіб тепер, поряд із заробітною платою, оподатковуватиметься й частина пенсій. Доволі розгалужений характер має податок на майно. Зокрема, упроваджується оподаткування дорогих автомобілів. Також нинішнього року зберігається і введений у 2014 р.

військовий збір. До того ж уряд має намір запровадити додаткове мито на імпорт товарів. Однак, у цілому, деяке скорочення бази оподаткування нинішнього року все-таки відбулося.

Наведене вище дає підстави зробити висновок, що запроваджені Верховною Радою останні зміни до Податкового кодексу, у цілому, роблять акцент на непрямих податках, особливо на посиленні оподаткування споживання й пасивних доходів (банківських відсотків, ренти тощо). Узагалі-то, такого типу зміни в оподаткуванні теоретично повинні сприяти посиленню ділової активності, зокрема інвестиційної діяльності, більшості суб'єктів економіки за одночасного стримування зростання обсягів споживання та зміни його структури.

Однак подібна залежність більше притаманна економікам розвинутих країн. За умов перехідної економіки периферійного типу, до яких належить й українська економіка, такі чіткі залежності між змінами в оподаткуванні й рівнем ділової активності можуть і не сформуватися. Особливо на тлі гібридної війни і військової агресії Росії проти України. Адже за таких обставин ні підприємці, ні наймані працівники не мають достатньої впевненості у своїх доходах. У результаті, навіть за умов зазначених вище змін в оподаткуванні, може скорочуватися і споживчий, і виробничий попит на товари й послуги. Причому минулорічний досвід України не виключає певної ймовірності такого доволі песимістичного перебігу подій. Хоча, з іншого боку, цей же досвід показує, що поступова адаптація споживачів і товаровиробників навіть до екстремальних умов урешті-решт стимулює їхнє прагнення відновити звичні стандарти споживання та підприємництва.

Податкові новації, які впроваджені в рамках ухвалення Державного бюджету на 2015 рік, викликали доволі бурхливу реакцію політичних опонентів нинішнього уряду. Однак їхні аргументи далеко не завжди мали об'єктивне обґрунтування. Більше того, активна критика змін в оподаткуванні й положень Держбюджету-2015 у ЗМІ з боку опозиції та ряду представників експертного середовища, які дотримувалися схожих поглядів з цього питання, спостерігалася ще на стадії підготовки зазначених документів. Однак незавжди ця критика містила в собі конструктивні пропозиції щодо реальних шляхів вибору кращих варіантів дій. У цьому контексті вельми слушною видається думка, висловлена відомим вітчизняним політологом В. Фесенком: «Щоб уникнути подальших проблем в економіці й сповзання до дефолту, нам треба швидко одержати фінансову допомогу від МВФ. Однією з головних умов для цього є реалістичний бюджет – щоб доходи не були “намальовані”, а реально надходили до скарбниці. А єдиний спосіб їх одержати протягом року – це підняти податки. Альтернативою збільшенню доходів бюджету за рахунок податків можуть бути лише інвестиції в економіку. Але вони дадуть ефект не одразу, а через два-три роки, а ми стільки чекати не можемо. Думаю, що й бізнес, і населення з розумінням ставитимуться до жорстких заходів, адже вони тимчасові». На думку ж партнера податково-юридичного департаменту компанії Deloitte А. Серветника, тривають спроби систематизувати

українську податкову систему й зробити її більш раціональною.

Тому, навіть за «тимчасового» характеру нинішнього варіанта Державного бюджету на 2015 рік, аналіз його положень і пов'язаних з ним останніх змін у системі оподаткування видається вельми корисним, оскільки дає змогу покращити бюджетний процес та його результати в майбутньому. Тому дещо детальніше зупинимося на деяких результатах державної податково-бюджетної політики, що знайшли своє відображення у відповідних нормативних документах. При цьому, звичайно, звертатимемо увагу й на вірогідний вплив на бюджетний процес соціально-психологічних чинників.

Так, згідно з ухваленим Верховною Радою Законом, податок на прибуток підприємств тепер розраховуватиметься на підставі даних бухгалтерського обліку, шляхом корекції фінансового результату до оподаткування підприємств на різниці в авансових платежах, які визначатимуть платники з доходом більше 20 млн грн на рік, або 5 % від загальної кількості платників. Тобто 95 % платників податку можуть визначати податок на прибуток підприємств за даними фінансової звітності без визначення різниць. Система електронного адміністрування податку на додану вартість (ПДВ) діятиме в тестовому режимі з 1 лютого 2015 р. Повноцінно цей механізм може запрацювати в другій половині 2015 р. лише за згоди парламенту. Деякі незалежні експерти в цілому позитивно оцінили зазначені податкові новації. Так само в цілому позитивно оцінюються зусилля держави у сфері контролю за трансфертним ціноутворенням.

Доволі багато уваги в ЗМІ приділялося реформуванню оподаткування заробітної плати. Зокрема, наголошувалося, що народні депутати запровадили оподаткування більш високих зарплат. Для доходів до 10 мінімальних заробітних плат (МЗП) зберігається ставка податку на рівні 15 %, а для доходів фізичних осіб понад 10 МЗП – упроваджується ставка податку 20 % від суми перевищення. Також значний резонанс викликало рішення про радикальне скорочення єдиного соціального внеску (ЄСВ) з нинішніх 41 до 16,4 % у 2015 р. і до 24,6 % у 2016 р. для тих роботодавців, дії яких відповідатимуть таким умовам:

«1) загальна база нарахування єдиного внеску за місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід) та/або винагорода за цивільно-правовими договорами, в 2,5 раза або більше перевищує загальну середньомісячну базу нарахування єдиного внеску платника за 2014 рік; або якщо загальна база нарахування єдиного внеску не перевищує в 2,5 раза або більше загальну середньомісячну базу нарахування єдиного внеску платника за 2014 рік, то платник, замість коефіцієнту 0,4, застосовує коефіцієнт, що розраховується шляхом ділення загальної середньомісячної бази нарахування єдиного внеску платника за 2014 рік на загальну базу нарахування єдиного внеску за місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід) та/або винагорода, за цивільно-правовими договорами (але в будь-якому випадку коефіцієнт не може бути менше 0,4);

2) середня заробітна плата по підприємству збільшилася мінімум на

30 % порівняно із середньою заробітною платою за 2014 рік;

3) середній платіж на одну застраховану особу після застосування коефіцієнта становитиме не менше ніж 700 грн;

4) середня заробітна плата по підприємству становитиме не менше трьох мінімальних заробітних плат».

Експертні оцінки цих законодавчих новацій доволі різні. Одні експерти вважають, що доволі значна частина підприємців погодиться здійснити ряд зазначених вище кроків з виведення зарплат з тіні, інші – дотримуються більш песимістичних поглядів. При цьому навіть ті експерти, які позитивно оцінюють згадані нововведення, висловлюють думку, що вагомого за своїми масштабами виведення заробітних плат «з тіні» варто очікувати не із самого початку нинішнього року, а дещо пізніше, коли значні прошарки підприємців, можливо й найманих працівників, оцінять для себе ці запропоновані владою новації як більш вигідні.

Тут варто згадати, що у вересні минулого року тодішній міністр фінансів України О. Шлапак оцінював втрати бюджету від скасування ЄСВ у 28 млрд грн. Якими можуть бути цьогорічні втрати від зменшення ставки ЄСВ, поки сказати важко. Але, по-перше, частина втрачених державою доходів (хоча поки важко визначити яка саме) повернеться до скарбниці у формі збільшених надходжень від податків з доходів фізичних осіб. По-друге, набрала чинності нова норма Кодексу законів про працю України щодо відповідальності роботодавців за використання найманої праці без юридичного оформлення, а також виплату зарплати «у конвертах», де передбачено ряд досить відчутних для підприємців штрафів. Наприклад, у випадку фактичного допуску працівника до роботи без оформлення трудового договору (контракту), оформлення працівника на неповний робочий час у разі фактичної роботи повний робочий час і виплати зарплати (винагороди) без нарахування й сплати єдиного соціального внеску роботодавець сплачуватиме штраф у 30-кратному розмірі мінімальної зарплати (на сьогодні – 36 тис. 540 грн), встановленої законом на момент виявлення порушення, за кожного працівника, щодо якого скоєно порушення.

Таким чином, поряд із «пряником» держава готова застосувати й «батіг». І такий комплекс заходів, у разі їх послідовної реалізації, може дати вагомий результат. Тому можна припустити, що прямі бюджетні втрати від реформування системи оплати праці навіть нинішнього року можуть виявитися мінімальними. Утім зазначені втрати цілком будуть компенсовані вигодами, які врешті-решт отримає більшість українців від реформування системи оплати праці.

Також, згідно із внесеними парламентарями змінами до законодавства, підвищена ставка податку для пасивних доходів (відсотків, інвестиційному прибутку, роялті) – до 20 %. В абсолютних розмірах більшими платниками цього податку будуть заможніші верстви українців. Певною мірою, мабуть, саме цим й пояснюються деякі критичні зауваження в ЗМІ стосовно впровадження цієї правової норми. Висловлюється, наприклад, думка, що

частина потенційних великих платників цього податку саме у зв'язку з підвищенням ставки податку може емігрувати за кордон.

Однак такі твердження видаються необґрунтованими. По-перше, українські за походженням потенційні надвеликі платники цього податку й нині значною мірою живуть за кордоном, маючи там відповідні банківські рахунки тощо. По-друге, доволі великі верстви заможних за вітчизняними мірками українців не є достатньо заможними для постійного проживання у європейських країнах, якщо не мають там роботи або бізнесу. І до того ж основні джерела доходів цих верств українського населення в Україні, що й виключає можливість масштабної еміграції лише задля збереження раніше сформованого рівня зазначених пасивних доходів.

Вельми неоднозначно оцінюються в ЗМІ доцільність і можливості додаткового оподаткування в нинішньому році в Україні імпортованих товарів. Згідно з ухваленими Верховною Радою законами № 1562 і 1563 про заходи щодо стабілізації платіжного балансу України відповідно до ст. XII Генеральної угоди про тарифи й торгівлю 1994 р., з 1 січня 2015 р. протягом нинішнього року в Україні стягуватимуть додатковий вид мита – імпортований збір. Як повідомив заступник міністра фінансів Д. Фудашкін, прикінцевими положеннями зазначених правових актів передбачено, що вони набирають чинності після завершення консультацій з міжнародними фінансовими організаціями щодо застосування цього інструменту як методу регулювання платіжного балансу України та стабілізації резервів НБУ. Після завершення відповідних консультацій, які проводить уряд з відповідними організаціями, буде оприлюднено рішення Кабінету Міністрів про його запровадження або невпровадження, сказав він.

Як повідомлялося, додатковий імпортований збір стягуватиметься з товарів, імпортованих в Україну, незалежно від країни їхнього походження, за такими ставками: 10 % для товарів, які класифікуються в товарних групах № 1–24 згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД); 5 % для товарів, які класифікуються в товарних групах № 25–97 згідно з УКТЗЕД; 10 % для товарів, які підлягають оподаткуванню ввізним митом відповідно до ст. 374 Митного кодексу України. Імпортований збір не стягуватиметься при ввозі життєво необхідних товарів, таких як природний газ, нафта, мазут, енергетичне вугілля, паливо для АЕС, ліки, медичні вироби для гемодіалізу й лікування онкологічних хворих тощо – за переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України. Імпортований збір також не поширюється на товари, які звільняються від сплати ввізного мита відповідно до міждержавних домовленостей, крім умов вільної торгівлі (наприклад, товари, які ввозяться як технічна допомога для забезпечення діяльності Чорнобильського фонду «Укриття», у рамках співробітництва з НАТО, Глобальним фондом тощо).

Згідно з урядовими розрахунками, впровадження таких додаткових мит на імпортованих товарів в Україну забезпечить у 2015 р. надходження до державного бюджету в обсязі 17 млрд грн. Утім практичне запровадження додаткових мит на імпортованих товарів, як повідомляється в ЗМІ, може відбутися

лише після консультацій з міжнародними організаціями. Ідеться, зокрема, про Світову організацію торгівлі (СОТ), Міжнародний валютний фонд і Європейський Союз.

На думку деяких експертів, включно народних депутатів, впровадження зазначених мит на імпорт суперечило б положенням Угоди про асоціацію між Україною і ЄС, тому слід було б очікувати відповідної негативної реакції з боку європейців. Однак, за повідомленнями деяких вітчизняних ЗМІ, Європейська комісія на консультаціях з Україною не стала висувати вимог щодо скасування імпорتنих мит і не розглядає можливості скасування преференційного режиму в торгівлі з Україною. Щоправда, у дипломатичному представництві Євросоюзу в Україні визнали, що запровадження мит на імпорт суперечить умовам одностороннього скасування аналогічних мит для українських товарів з боку ЄС. «Між тим законодавчий акт (про пільговий режим) дає Єврокомісії право діяти на свій розсуд, беручи до уваги виключні обставини, що склалися в Україні, включаючи платіжну кризу». У заяві дипломатичного представництва немає чіткого твердження про те, що ЄС дав остаточну згоду на впровадження Україною нових мит – це питання ще має бути вирішене згодом. Однак, за інформацією з дипломатичних джерел, така згода майже напевно буде отримана за умови, якщо Україна не матиме претензій з боку Світової організації торгівлі та МВФ. Саме відповідний комітет СОТ (що опікується питаннями платіжного балансу країн-членів СОТ), на думку європейців, міг би бути надалі “кращим майданчиком для консультацій про впровадження мит”».

Таким чином, поки отримання згоди міжнародних організацій на запровадження Україною згаданих мит на імпорт товарів є вірогідним, але остаточно неузгодженим. Не виключено також, що в процесі узгодження впровадження мит на імпорт у відповідні документи доведеться вносити певні корективи. Крім того, поки не можна остаточно визначити, коли саме, навіть за позитивного рішення СОТ і МВФ, буде остаточно встановлена дата впровадження додаткових мит на імпорт товарів. Це означає, що доходи державного бюджету в 2015 р. за цією статтею можуть виявитися меншими від згадуваних вище 17 млрд грн.

Також цьогорічна величина додаткових доходів державного бюджету від впровадження мит на імпорт може відрізнятись від очікуваної й через зміну структури та обсягу попиту на імпорتنі товари, який, швидше за все, станеться під дією означених мит. Адже після впровадження таких мит абсолютна величина приросту цін різних товарів буде різною, що й впливатиме на попит на них з боку відповідних груп українських покупців. Зокрема, відносно вищі мита (10 % по товарних групах № 1–24 згідно з УКТЗЕД) на імпорт продовольства та сировини для його виробництва цілком імовірно призведе до певного скорочення обсягів попиту на деякі імпорتنі продовольчі товари, у тому числі й через їх заміну відповідними вітчизняними аналогами (наприклад, заміна оливкової олії на соняшникову; шоколадних кондитерських виробів на такі, що не містять какао, тощо).

Попри те що ставка мита на імпорт товарів, які класифікуються в товарних групах № 25–97 згідно з УКТЗЕД, відносно нижча (5 %), попит на ряд таких товарів може скоротитися відносно більше, оскільки ці товари не є життєво необхідними для вельми значної кількості українців. Причому таке скорочення попиту на зазначені категорії імпортованих товарів, на відміну від продовольства, може й не компенсуватися відповідним зростанням попиту на вітчизняні товари як через відсутність відповідних вітчизняних аналогів, так і через скорочення реальних доходів потенційних покупців. Зазначене стосується, наприклад, побутової техніки й електроніки, ряду інших товарів. Цим також можуть обумовлюватися менші від запланованих надходження від запровадження мита на імпорт товарів.

Нарешті, можна не сумніватися, що із запровадженням мита на імпорт товарів додатковий імпульс отримає контрабанда, боротьба з якою, крім відповідних організаційних заходів, потребуватиме найімовірніше й певних додаткових коштів. Адже, наприклад, міністр енергетики та вугільної промисловості В. Демчишин відзначає наявність протидії реформам з боку співробітників цього міністерства й підконтрольних йому відомств і підприємств, оскільки багато працівників пов'язані інтересами з певними підприємствами, фінансово-промисловими групами. За аналогією не можна відкидати й тих чи інших форм саботажу боротьби з контрабандою з боку певної частини митників. І хоча необхідність боротьби з контрабандою та ймовірним саботажем митників не викликає ніяких сумнівів, однак ці заходи можуть зменшувати так звані «чисті» надходження до державного бюджету від запровадження додаткового мита на імпорт товарів.

Як зазначалося вище, інтереси фізичних і юридичних осіб впливають також на масштаби висвітлення в ЗМІ й інших новацій у сфері оподаткування. При цьому кількість й обсяги повідомлень з тих чи інших питань оподаткування далеко не завжди пропорційні значущості відповідних податків і зборів у формуванні доходної частини державного й місцевих бюджетів. Так, доволі резонансною в ЗМІ виявилася тема оподаткування дорогих автомобілів. Однак, як наголосив під час прес-конференції заступник міністра фінансів Д. Фудашкін, податок із щорічної сплати 25 тис. грн з одного автомобіля поширюватиметься лише на 17,3 тис. машин (що використовувалися не більше п'яти років і мають обсяг двигуна більше 3 тис. куб. см), або 1,3 % від загальної кількості – більше ніж 3 млн – зареєстрованих в Україні автомобілів. По суті, запровадження цього податку має радше соціально-психологічне, ніж фінансове значення для українського суспільства.

Так само вельми резонансним для ЗМІ виявився податок на нерухомість. Причому в обох випадках простежується певне прагнення комерційних структур відстояти свої комерційні інтереси, навіть з використанням для цього некоректних оцінок у ЗМІ наслідків запровадження зазначених податків. Однак у цілому основний тягар зі сплати обох згаданих податків нести будуть більш заможні верстви населення. Хоча, звичайно, кілька мільйонів українців можуть бути невдоволені цим податком.

Доволі багато повідомлень у ЗМІ було присвячено такій новації, як оподаткування пенсій. З цього приводу міністр фінансів Н. Ярецько написала у Facebook: «Ще раз хочу звернути вашу увагу на питання оподаткування пенсій: ми знизили поріг для оподаткування пенсій з 10 тис. грн до трьох мінімальних заробітних плат (на сьогодні це 3654 грн). Оподатковуватиметься не вся пенсія, а лише сума перевищення понад 3654 грн. Наприклад, якщо пенсія становить 4 тис. грн, то 3654 грн не оподатковується, а решта суми 346 грн оподатковується ставкою 15 %». Вона додала, що в Україні лише 3,3 % пенсіонерів отримують пенсії більші ніж 3654 грн, а середня пенсія становить 1523 грн. «Таким чином, цей захід фокусується в основному на спеціальних пенсіях колишніх парламентарів, міністрів, суддів та інших осіб. Приблизно 97 % українських пенсіонерів не обкладатиметься податком відповідно до цієї нової норми регулювання. Завдання уряду – підтримка найбільш незахищених верств населення», – зазначила Н. Ярецько. Можна не сумніватися, що бюджет отримає всі заплановані за цією статтею доходи. Та й значна більшість пенсіонерів, які не сплачуватимуть цього податку, мабуть, підтримає його запровадження.

Відповідно до ухвалених парламентом змін до податкового законодавства визначено, що до 1 січня 2016 р. ставки рентної плати за користування надрами для природного газу, який реалізується не для потреб населення, добутого з покладів до 5 км, збільшується з 28 до 55 %. З покладів понад 5 км рентна плата підвищується з 15 до 20 %. При виконанні договорів про спільну діяльність, незалежно від глибини видобутку, плата становитиме 70 %. Такі новації викликали невдоволення приватних нафтогазових компаній. Зокрема, ЗМІ повідомили, що британська нафтогазова компанія з активами в Україні JKH Oil & Gas зупиняє свою програму буріння свердловин на 2015 р. через дворазове підвищення податків та зобов'язання промислових споживачів газу купувати паливо в зимовий період виключно в НАК «Нафтогаз України», що значно звужує ринок для приватних гравців. Компанія JKH Oil&Gas plc займається розвідкою, видобутком нафти й газу в Україні (основний бізнес), Грузії, Угорщині, Болгарії, Словаччині, США та Росії. JKH Oil & Gas входить до лістингу Лондонської фондової біржі. В Україні JKH Oil & Gas через створену 1994 р. Poltava Petroleum Company (СП «Полтавська газонафтова компанія») розробляє Ново-Миколаївське родовище в Полтавській області загальною площею 271 кв. км, а також має дозволи на розвідку Заплавського, Єлизаветівського й Червоноярського-Східного родовищ загальною площею 171,2 кв. км. Як українська влада відреагує на цей демарш, поки сказати важко, однак можна бути впевненим, що збільшення рентної плати ніхто не відмінить.

Законом також передбачено, що місцеві органи влади стягуватимуть акцизний збір до 5 % від обсягу реалізації алкоголю, тютюнових виробів і палива. Це, звичайно, непогане доповнення до джерел наповнення місцевих бюджетів. Утім, як і ряд інших податків, воно так чи інакше негативно впливатиме на добробут населення й може робити свій внесок у посилення соціального напруження в українському суспільстві.

Законодавці, починаючи з нинішнього року, запровадили разове «нульове» декларування доходів, майна і фінансового стану, у тому числі отриманих з порушенням оподаткування, валютної регуляції. На думку ж експертів, починати реалізацію цього нововведення краще з вищих доходів і з більших статків. Це доцільно робити і з технічних, і із соціальних причин: менші будуть витрати на адміністрування означених зборів і нижчим буде соціальне напруження.

Доволі сумнівними на сьогодні видаються задекларовані наміри поповнити цього року доходну частину державного бюджету на 17 млрд грн за рахунок проведення приватизації майна. За умов напівзамороженого військового конфлікту на Донбасі, зростання українського зовнішнього боргу, слабкості гривні й зниження інвестиційної активності у вітчизняній економіці важко розраховувати на таку активність потенційних інвесторів, яка б забезпечила надходження до державного бюджету зазначеної суми. Принагідно можна згадати, що у 2014 р. Фонд державного майна перерахував до державного бюджету майже 466 млн грн від приватизації відповідного майна, хоча спочатку в бюджет планували отримати за рахунок приватизації майна 19,4 млрд грн. Варто згадати, що лише у 2005 р., коли було приватизовано металургійний комбінат «Криворіжсталь», держава отримала від приватизації 20,7 млрд грн. Таким чином, намічений на 2015 р. план претендує на друге місце в історії вітчизняної приватизації. Утім історія вітчизняної приватизації доводить, що багатомільярдні надходження до бюджету від цього джерела доходів можливі за одночасного поєднання таких внутрішніх і зовнішніх умов: наявності в Україні значних і, головне, привабливих за стандартами міжнародного бізнесу об'єктів приватизації; сприятливої економічної та соціально-політичної ситуації в Україні; наявності в потенційних вітчизняних та іноземних інвесторів значних сум вільних коштів і готовності інвестувати їх в Україну. Поки, на жаль, збіг зазначених обставин нинішнього року малоімовірний.

Таким чином, на 2015 р. передбачено значні зміни в механізмах, насамперед податкових, формування доходної частини державного й місцевих бюджетів. Наскільки результативними вони виявляться, поки, звичайно, достеменно судити важко, оскільки існує ряд загроз внутрішнього й, особливо, зовнішнього характеру. Однак, поза сумнівом, розглянуті вище зміни в податково-бюджетній сфері є давно назрілими.

Утім, якщо механізми формування доходної частини державного й місцевих бюджетів на 2015 р. зазнали серйозних змін, то стосовно механізмів формування видаткової частини бюджетів, насамперед державного, цього сказати не можна. На думку вже згаданого вище партнера податково-юридичного департаменту компанії Deloitte А. Серветника, насамперед треба було на підставі нинішнього законодавства зробити «якусь збалансовану версію видатків бюджету» на 2015 р. – відштовхуючись не від потреб реципієнтів бюджетних коштів, а від можливостей платників податків і зборів. Після цього розробити і внести зміни в податкове законодавство й по кожній зміні прораховувати відповідний ефект: наскільки можна буде

збільшити доходи бюджету і, відповідно, яку категорію видатків можна буде збільшити. Однак цього не сталося. До того ж вагомі перешкоди на шляху реформування бюджетних відносин, на думку згаданого експерта, крім лобізму, створює інерція мислення. Адже «всі звикли працювати в стилі “підтягування” дохідної частини бюджету до запитів на те, скільки держава може або прагне витратити. Також усі відштовхуються від цифр попередніх років, і максимум на що наші політики готові піти, так це заявити, наприклад, про скорочення на кілька тисяч співробітників у тому або іншому міністерстві».

У цьому контексті слід визнати, що чергове механічне скорочення кількості державних службовців лише заради економії бюджетних витрат може негативно позначитися і на якості державного та місцевого управління, і на стабільності суспільства. Потрібна одночасна оптимізація кількісного і якісного кадрового складу органів державного й місцевого управління. Тільки в цьому випадку зазначений напрям скорочення бюджетних видатків буде ефективним. Урешті-решт оцінка населенням ефективності державної податково-бюджетної політики залежатиме від того, наскільки ця політика відповідатиме його уявленням соціальної справедливості та економічним очікуванням (*При підготовці роботи були використані такі джерела інформації: Державна служба статистики (<http://www.ukrstat.gov.ua>); Національний банк України. Офіційне інтернет-представництво (<http://www.bank.gov.ua>); Україна: перспективи розвитку. Консенсус-прогноз. – К.: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, 2014. Вип. 37; Голос України. – 2014. – 31.12 (№ 254); Дзеркало тижня. – 2014. – № 50; Дніпроград (<http://dniprograd.org>). – 2014. – 29.12; Економічна правда (<http://www.epravda.com.ua>). – 2015. – 2, 12.01; Західна інформаційна корпорація (<http://zik.ua/ua>). – 2014. – 19, 31.12; 2015. – 2, 9.01; Левий берег (<http://economics.Lb.ua>). – 2014. – 23, 29.12; 2015. – 1, 5, 8, 12.01; Сьогодні (<http://www.segodnya.ua>). – 2014. – 30.12; Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2014. – 29.12; 112.ua (<http://112.ua>). – 2014. – 15.09, 29.12).*

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Вітання Голови Верховної Ради України В. Гройсмана до Дня Соборності України.

Шановні співвітчизники!

Сьогодні, коли ми відзначаємо День Соборності України, найкращі її сини та доньки б'ються на передовій в ім'я єдності нашої держави. Представники різних регіонів, які розмовляють як українською, так і російською мовами, проливають кров за цілісність кордонів Батьківщини. Ще ніколи в новітній історії України це свято не було наповнено таким трагічним, але й водночас героїчним змістом.

Незалежна, соборна Україна є і буде! Про неї мріяли в горнилі визвольної боротьби і в тюрмах повстанці та дисиденти. А вже у січні 1990-го року перший живий ланцюг, який створили українці на честь підписання Акта Злуки УНР та ЗУНР, об'єднав два береги Дніпра.

Нинішнє російське керівництво марить новими імперськими планами. Йому хочеться за будь-яку ціну не лише зупинити повернення України до Європи, а й знищити нас. Для цього надається військова та фінансова підтримка терористам на Донбасі, мешканці якого, насправді, більше за все прагнуть миру.

Якщо комусь здавалося, що зможе поділити українців на «східняків» та «західняків», той глибоко помилився. Навпаки – ми згуртовані як ніколи. Взаємодопомога, підтримка української армії та вимушених переселенців, патріотизм та віра в Україну – в цьому і є дух Соборності. Сьогодні ні в кого не виникає сумніву, що Соборна Україна – це Європейська Україна!

Дорогі українці!

Щиро вітаю вас із цим визначним днем! Саме ви своїми щоденними справами, подвигами на полі бою доводите, що ідея Соборності України невмируща, а прагнення до неї – незнищенне.

Переконаний, разом ми переможемо будь-якого ворога, подолаємо будь-які труднощі, проведемо необхідні реформи та побудуємо правову європейську державу з високим рівнем життя (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 22.01*).

Голова Комітету з питань фінансової політики і банківської діяльності С. Рибалка провів зустрічі з делегацією Міжнародного валютного фонду та представниками Світового банку.

Під час зустрічі С. Рибалка заявив: «Позиція більшості членів комітету і більшості народних депутатів Верховної Ради полягає у тому, що пільгова реструктуризація валютних кредитів має стосуватися у першу чергу людей, які заставили єдине житло».

За його словами, звичайно, ідеться про людей, які хочуть погасити кредит, але не можуть цього зробити через втрату роботи або знецінення доходів, які вони, звичайно, отримують у гривні. «Ми зацікавлені провести таку реструктуризацію якнайшвидше, аби частково зняти соціальне напруження в цьому питанні», – зазначив С. Рибалка.

Представники Міжнародного валютного фонду зауважили, що це мають бути особливо вразливі категорії населення. За їхніми словами, мета такої реструктуризації – дати людям механізми, у рамках яких вони можуть сісти з банками за стіл переговорів і розв'язати проблему реструктуризації кредитів.

Експерти МВФ порадили мінімізувати ризики, коли недобросовісні позичальники можуть захотіти скористатися пільговими механізмами й перестануть повертати кредити.

У свою чергу С. Рибалка підкреслив, що людям потрібно дати кілька механізмів для спрощення погашення кредиту. За його словами, позиція

членів комітету полягає в тому, щоб допомогти банківській системі провести реструктуризацію валютних кредитів, аби в результаті загальні активи банків покращилися, а не погіршилися.

Учасники зустрічі обговорили також основні кроки української влади в напрямі стабілізації банківської системи, зокрема перспективи рекапіталізації, реструктуризації та ліквідації банків.

Учасники зустрічі домовилися про інтенсифікацію консультацій комітету з експертами МВФ.

Окремо співрозмовники обговорили питання розв'язання проблеми валютних кредитів (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 21.01*).

Україна ініціюватиме продовження обмеження повноважень російської парламентської делегації в ПАРЄ. Про це заявила заступник Голови Верховної Ради України О. Сироїд у рамках зустрічі з грузинською парламентською делегацією на чолі з головою Комітету парламенту Грузії у закордонних справах Т. Джапарідзе.

З огляду на спільні прагнення України та Грузії стати невід'ємною частиною цивілізованої європейської сім'ї, вона звернулася до грузинських колег із проханням підтримати цю ініціативу.

Т. Джапарідзе заявив, що Грузія підтримає відповідні пропозиції української делегації на зимовій сесії ПАРЄ.

Сторони також підтвердили спільність позиції щодо неприпустимості порушень державного суверенітету та територіальної цілісності України й Грузії.

Під час зустрічі заступник керівника українського парламенту висловила сподівання на поглиблення українсько-грузинського політичного діалогу, зокрема в рамках роботи міжпарламентських альянсів. На її думку, це може стати дієвим механізмом на шляху євроінтеграції обох країн. О. Сироїд повідомила, що «до парламентської українсько-грузинської групи дружби, яка нині формується, виявили бажання увійти вже 28 народних обранців».

Заступник Голови Верховної Ради висловила подяку за надану Грузією гуманітарну допомогу, оздоровлення 110 українських дітей у «Таборі майбутнього» в м. Анаклія, а також готовність прийняти на лікування та реабілітацію військовослужбовців української армії.

Сторони також наголосили на актуальності міжпарламентської складової українсько-грузинського політичного діалогу. Зокрема, обговорювалося питання обміну парламентськими делегаціями.

У зустрічі взяв участь Надзвичайний і Повноважний Посол Грузії в Україні М. Уклеба (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 21.01*).

Голова Комітету з питань європейської інтеграції І. Геращенко та

заступник голови комітету М. Іонова провели зустріч з міністром закордонних справ Данії М. Лідегором у м. Копенгаген (Данія).

Під час зустрічі 21 січня вони поінформували міністра про загострення ситуації на Донбасі, висловили позицію щодо необхідності посилення санкцій проти Російської Федерації як країни, що підтримує тероризм. Сторони також обговорили підготовку до міжнародної донорської конференції щодо відбудови Донбасу, що відбудеться в березні – квітні в Україні.

М. Лідегор підкреслив, що Данія і ЄС чекають від України впровадження реформ, при цьому усвідомлюють всю складність ситуації в Україні, у тому числі в економіці, через конфлікт на Донбасі. Він висловив солідарність з позицією Президента України П. Порошенка щодо необхідності повернення всіх сторін до виконання мінських домовленостей і реалізації Мирного плану. Також сторони обговорили можливі спільні кроки в протидії російській пропаганді та можливості підтримки України в різних міжнародних інституціях. Міністр розповів про спільну ініціативу Данії, Великої Британії, Естонії та Литви в контексті створення медійного проекту, який би доносив до європейської та російської аудиторії об'єктивну інформацію.

Також він підняв питання важливості реформ в енергетичному секторі (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 21.01*).

Члени Комітету у закордонних справах провели зустріч з делегацією парламенту Грузії.

Під час зустрічі обговорювалися питання щодо важливості європейської перспективи для України, необхідності координації дій стосовно реалізації євроінтеграційних прагнень України й Грузії у відносинах з ЄС на двосторонньому та багатосторонньому рівнях, обміну на постійній основі досвідом щодо адаптації національного законодавства до європейських стандартів, поглиблення співробітництва й координації дій у рамках Парламентської асамблеї Ради Європи, Організації з безпеки і співробітництва в Європі, ГУАМ, Чорноморського економічного співробітництва та в інших питаннях, що становлять взаємний інтерес.

Голова Комітету у закордонних справах парламенту Грузії Т. Джапарідзе підкреслив важливість нинішнього візиту делегації до України і висловив сподівання, що цей візит сприятиме активізації двосторонньої співпраці, спрямованої на підтримку й розвиток міжпарламентського діалогу між Україною та Грузією. Т. Джапарідзе поінформував присутніх про внутрішньополітичну ситуацію в країні, висловив глибоку стурбованість у зв'язку із застосуванням сили проти мирних громадян України, засудив анексію Автономної Республіки Крим і зазначив, що грузинський парламент підтримує територіальну цілісність та суверенітет України.

Окрему увагу було приділено розвитку співпраці на рівні комітетів у

закордонних справах. У квітні 2015 р. сторони домовилися провести спільне засідання за участі членів Комітету у закордонних справах, європейської інтеграції та членів Комітету національної безпеки і оборони, на якому мають обговорюватися істотні теми, що належать до добросусідських відносин: питання регіональної безпеки, координації зусиль у напрямі реалізації Угод про асоціацію з ЄС та питання двосторонніх партнерських і дружніх взаємин (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 20.01*).

Голова Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Г. Немиря провів зустріч з головою консультативної місії Європейського Союзу з реформування сектору громадської безпеки К. Міжеєм.

Сторони обговорили питання щодо співробітництва між парламентом України та місією, реформування законодавчої бази Української держави та ситуацію в Україні. Зокрема, ішлося про реформування законодавства у сфері прав людини, а також про судову реформу. У цьому зв'язку Г. Немиря поінформував К. Міжея про законопроекти з реформування цієї галузі, які Верховна Рада розглядала минулого тижня.

Сторони також обговорили перспективні законодавчі ініціативи щодо імплементації рішень Європейського суду з прав людини. Ішлося також про імплементацію Україною Угоди про асоціацію з ЄС.

К. Міжей висловив готовність надавати експертну допомогу Комітету з прав людини при розробці законопроектів.

Г. Немиря запросив представників місії ввійти до експертної ради при комітеті.

Крім того, сторони обговорили питання щодо забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб та проблеми тимчасово окупованих територій Донбасу й Криму. Г. Немиря поінформував про ініційовані ним комітетські слухання з цього приводу. Г. Немиря та К. Міжей домовилися про участь місії в підготовці й проведенні цих слухань (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 20.01*).

Комітет з питань фінансової політики і банківської діяльності рекомендує парламенту подолати вето Президента України на Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті” щодо посилення захисту прав позичальників».

Закон (реєстр. № 1610) було прийнято Верховною Радою 28 грудня 2014 р.

Голова комітету С. Рибалка, доповідаючи про пропозиції Президента України до цього Закону, зазначив: «Складається враження, що чиновники, які цей документ готували, не схотіли навіть розібратися у суті проблеми.

І головне, що зауваження не містять жодної конструктивної пропозиції», – сказав він.

С. Рибалка нагадав, що в пропозиціях Президента України йдеться про те, що Законом пропонується уточнити вже існуючий механізм заборони на стягнення майна таких громадян, а не комплексно розв'язати проблему з погашення валютних кредитів. «Це дуже дивний аргумент, адже ми усі знаємо, що проблема є, і її треба комплексно вирішувати. А наш Закон мав лише закрити дірку у законі про мораторій, якою банки користувалися, аби відібрати єдине житло у позичальників. Тобто наш Закон вдосконалював тимчасовий мораторій, який діє до комплексного вирішення питання валютних кредитів. Президент заблокував введення у дію нашого Закону. І що тепер? Позичальники як і були, так і залишилися, як йдеться у зауваженнях, “сам на сам зі зростаючим боргом”. Проте вето ще й дало змогу банкам продовжувати відбирати у них житло і залишати взимку на вулиці», – зазначив голова комітету.

С. Рибалка наголосив, що відхилення Закону в жодному разі не зупиняє дію діючого мораторію, а лише звертає увагу банків на те, як можна його обійти, а це ще більше підвищує соціальне напруження.

Комітет за наслідками обговорення рекомендує Верховній Раді розглянути законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо умов повернення строкових депозитів) (реєстр. № 1195).

За результатами розгляду члени комітету ухвалили рішення відправити на доопрацювання проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення державного захисту громадян (реєстр. № 1386) (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 21.01).

Сучасний стан і перспективи розвитку туризму в Україні було обговорено під час круглого столу в Комітеті з питань сім'ї, молодіжної політики та спорту.

Секретар комітету, голова підкомітету з питань розвитку туризму, курортів та рекреаційної діяльності А. Романова також наголосила, що основна мета проведення засідання – привернути увагу держави до галузі туризму й курортів, створення сприятливих умов для інвестування в розвиток туристичної та курортно-рекреаційної інфраструктури, поліпшення якості послуг, створення позитивного іміджу держави, просування туристичного продукту на міжнародному туристичному ринку.

За словами учасників засідання, істотної шкоди галузі нанесли непередумана реорганізація (на сьогодні й ліквідація) центрального органу виконавчої влади у сфері туризму. За останні 23 роки відбулося дев'ять реорганізацій органу виконавчої влади цієї галузі. Такі дії практично призупинили розвиток галузі та унеможливили здійснення системного підходу до реалізації державної політики в галузі туризму.

Зазначалося також, що державне фінансування сфери туризму останніми

роками майже не здійснювалося, а в Державному бюджеті на 2015 рік узагалі не передбачено коштів для галузі.

Під час обговорення доповідачі звернули увагу, що з 2010 р. відсутня державна програма розвитку туризму. «Туризм – це великий бізнес, світові оборти якого перевищують трильйони доларів. Не маючи стратегічного плану і бачення, дуже важко розвивати цю потужну індустрію», – підкреслили учасники заходу.

За підсумками обговорення було прийнято ряд рекомендацій органам виконавчої влади, а також рішення створити при комітеті експертну раду з питань туризму, яка «має бути ефективним майданчиком для аналізу та розробки законопроектів, нормативно-правових актів, що відповідатимуть світовим стандартам та сприятимуть вирішенню актуальних питань розвитку галузі туризму» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 21.01*).

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування з метою проведення оперативних консультацій щодо подальших кроків з децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування ухвалив рішення провести робочу зустріч-нараду.

Планується, що в нараді візьмуть участь Президент України, Голова Верховної Ради, Прем'єр-міністр, керівники депутатських фракцій парламенту, представники комітету, члени Кабінету Міністрів, відповідальні за формування й реалізацію державної політики у сферах місцевого самоврядування та державного будівництва, голови обласних рад і керівництво всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування.

Також комітет на своєму засіданні підтримав необхідність невідкладного утворення тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з підготовки проекту змін до Конституції України в частині реформування місцевого самоврядування.

Вищевказані пропозиції були доведені до відома Голови Верховної Ради України В. Гройсмана. При цьому зазначалося, що внесення змін до Основного закону України має стати першим кроком на шляху проведення широкомасштабної адміністративно-територіальної реформи в Україні з подальшою розробкою та прийняттям ряду законопроектів щодо децентралізації публічної влади та її територіальної організації (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 21.01*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент П. Порошенко на зустрічі в Давосі з генеральним секретарем Організації економічного співробітництва (ОЕС) та розвитку

Х. Гурріа обговорив програму взаємодії та план дій з підтримки програми реформ в Україні.

Х. Гурріа підтвердив, що залишається чинним рішення ОЕС від 12 березня 2014 р. про призупинення процесу вступу Росії до ОЕСР та активізації співробітництва ОЕС з Україною. Він наголосив на тому, що всі члени Організації економічного співробітництва продовжують дотримуватися цієї позиції.

Уже найближчими днями заплановано проведення спільних заходів щодо реалізації антикорупційної політики України та побудови інституційної спроможності. Загалом, ідеться про реалізацію ряду проектів у стратегічних секторах економіки: агробізнесі, машинобудуванні, енергетичному секторі, зокрема щодо поновної енергії, а також підтримки малого й середнього бізнесу.

Х. Гурріа запевнив у тому, що ОЕСР готова розширити програми співпраці з Україною. Він зазначив, що свою готовність виступити донорами вже підтвердили Естонія, Литва, США, Словаччина, Швеція і загалом Європейський Союз.

Президент П. Порошенко зазначив, що 15 років співпраці України й ОЕСР створюють хорошу базу для реалізації спільних проектів, які сприятимуть втіленню реформ та імплементації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (***Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2015. – 21.01.***)

Президент П. Порошенко на зустрічі з директором-розпорядником Міжнародного валютного фонду К. Лагард закликав розширити фінансування України та перейти до програми Extended Fund Facility (EFF).

Глава держави під час зустрічі, яка відбулася в рамках Давоського форуму, звернув увагу, що Україна успішно виконує програму stand-by, а також реалізує реформи, які необхідні для забезпечення фінансової стабільності та відновлення економічного зростання.

К. Лагард повідомила журналістам після зустрічі, що найближчим часом запит України буде передано на розгляд Ради директорів фонду. Вона зазначила, що програма EFF буде розглянута замість діючої програми stand-by. «Українська влада демонструє відданість намірам здійснити довготермінові структурні реформи», – сказала директор-розпорядник МВФ. Вона зазначила, що фіскальні заходи, які вже запроваджені, спрямовані на відновлення зростання економіки.

Міністр фінансів Н. Ярецько, яка також була присутня на зустрічі, зазначила, що Україна потребує механізму розширеного кредитування, щоб встановити більш тривалий термін співпраці з Міжнародним валютним фондом. За її словами, також будуть проведені консультації з утримувачами суверенних боргових зобов'язань з метою поліпшення середньострокової боргової стійкості. «Механізм розширеного кредитування дозволить нам

отримати доступ до додаткових ресурсів, які, в свою чергу, дозволять нам повернутися до економічного зростання, відновити адекватні резерви іноземної валюти і забезпечити економічну та фінансову стабільність у майбутньому», – наголосила міністр (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2015. – 21.01).

Президент П. Порошенко провів зустріч з прем'єр-міністром Нідерландів М. Рютте. На зустрічі в Давосі співрозмовники обговорили ситуацію на Донбасі та питання виконання мінських домовленостей як передумови мирного врегулювання.

Президент України поінформував нідерландського прем'єра про ескалацію ситуації на Донбасі та агресію з боку Росії.

М. Рютте запевнив у підтримці України і виступив за єдність ЄС у цьому питанні.

Співрозмовники обговорили економічну ситуацію в Україні та можливість збільшення макрофінансової підтримки з боку ЄС (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2015. – 21.01).

Президент П. Порошенко в Давосі провів зустріч з прем'єр-міністром Китайської Народної Республіки Л. Кецяном.

Прем'єр-міністр Л. Кецянь підтвердив, що Китай поважає суверенітет та територіальну цілісність України.

Глава держави подякував за підтримку територіальної цілісності України та її суверенітету у непрості часи.

Сторони домовились про посилення контактів на найвищому рівні між Україною та КНР. Президент запросив прем'єр-міністра Китаю відвідати Україну з візитом, а також передав запрошення голові КНР С. Цзіньпіну.

П. Порошенко домовився з Л. Кецяном розпочати реалізацію раніше підписаних домовленостей стосовно swap між валютами двох країн на суму 15 млрд китайських юанів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2015. – 21.01).

Президент П. Порошенко провів зустріч з прем'єр-міністром Турецької Республіки А. Давутоглу.

Прем'єр Туреччини висловив підтримку суверенітету та територіальної цілісності України. «Територіальна цілісність та суверенітет України важливі не лише для вас, але і для всього світу», – сказав А. Давутоглу.

Прем'єр-міністр Туреччини відзначив, що Україна та її стабільність є ключовими для чорноморського регіону. В свою чергу Президент України закликав до спільних зусиль в питаннях забезпечення регіональної безпеки.

А. Давутоглу наголосив на тому, що Туреччина не визнає анексії Криму.

П. Порошенко висловив занепокоєння станом дотримання прав кримськотатарського народу. «Сьогодні кримські татари перебувають під величезним тиском та потребують підтримки», – сказав Президент.

У свою чергу А. Давутоглу запевнив у тому, що питання Криму потрібно завжди тримати на порядку денному.

Співрозмовники обговорили активізацію двостороннього співробітництва, зокрема у військово-технічній сфері та енергетичному секторі. Прем'єр-міністр Туреччини запропонував Україні скористатися досвідом реформ, які його країна провела у 25 секторах економіки.

Також йшлося про фінансову допомогу Україні в рамках співпраці з МВФ та турецькі інвестиції в українську економіку. П. Порошенко й А. Давутоглу домовились, що міністри фінансів та енергетики обох країн зустрінуться найближчим часом для подальшої взаємодії (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2015. – 21.01*).

П. Порошенко наголосив на необхідності перекриття українсько-російського кордону й негайного виведення російських військових з української території. Про це Президент України заявив в інтерв'ю американському телеканалу CNBC у Давосі. «Наступним кроком має бути політичний діалог. Тому що існує лише один політичний шлях в демократичній країні досягнути стабілізації ситуації – це законні, вільні та чесні місцеві вибори на основі українського законодавства», – наголосив Президент України.

Глава держави акцентував на тому, що сьогодні для всього світу важливо продемонструвати єдність і солідарність з Україною. «Це війна не лише за український суверенітет та територіальну цілісність – війна за свободу, демократію на усьому європейському континенті. Сьогодні це питання глобальної безпеки», – зауважив він.

Говорячи про відновлення української економіки на фоні війни на Сході України, П. Порошенко заявив: «Ми абсолютно впевнені, що досягнемо прогресу в економічних реформах, створимо абсолютно новий інвестиційний клімат, незалежний суд, продемонструємо значний прогрес у боротьбі з корупцією. Україна – унікальна держава для інвестицій, я в цьому впевнений. Єдина перепона для нашого успіху – це війна, і саме тому ми повинні зупинити її».

Президент наголосив також на важливості активізації співпраці з МВФ та іншими партнерами, що сприятиме проведенню реформ в Україні (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2015. – 21.01*).

У четвер, 22 січня, в День Соборності України, Прем'єр-міністр України А. Яценюк та члени Кабінету Міністрів України взяли участь у

заходах з нагоди Дня Соборності України. У церемонії взяли участь предстоятелі та ієрархи українських церков, керівники і представники релігійних організацій України.

Вони поклали квіти до пам'ятників Т. Шевченку і М. Грушевському.

А. Яценюк підкреслив, що сьогодні День Соборності має зовсім інше значення: «Раніше це було одне зі свят в Україні. А сьогодні – це день єдності і день найбільшої цінності, що є в кожного українця, – це наша держава».

«Вірю в те, що Соборність, возз'єднання українських земель, яке відбулося в 1919 році, буде мати і далі майбутнє – ми повернемо і Крим, і контроль над Донецьком і Луганськом. Російська військова агресія, яка керується Кремлем, не буде успішною і вона провалиться, як провалилися всі окупації й агресії проти України», – наголосив глава уряду.

Він підкреслив, що російські терористи сьогодні знову вчинили жахливий акт проти людяності: «Відповідальність за це несе Російська Федерація. Необхідне негайне виконання домовленостей щодо зупинки вогню, відведення сил. Основне, як встановити мир в країні, – прибрати російських військових і російських бандитів з української території. І тоді українська Соборність і українська єдність відновиться» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2015. – 22.01.*)

У четвер, 22 січня, Прем'єр-міністр України А. Яценюк та члени уряду вшанували пам'ять Героїв Небесної Сотні, які першими загинули рік тому.

Вони запалили лампадки на вшанування подвигу Героїв Небесної Сотні на вул. М. Грушевського в Києві.

А. Яценюк підкреслив, що рік тому, «коли наші хлопці боролися за незалежність, тут помер Сергій Нігоян, віддав життя за нашу незалежність і нашу соборність Михайло Жизневський»: «Зараз віддають життя українські вояки, які борються з російською військовою агресією».

Глава уряду наголосив, що сьогодні, в День Соборності, країна має бути єдина: «Собор – це храм. В цьому храмі країна має бути єдина. Єдина в тому, щоби виборювати своє право на життя. Єдина в тому, щоб стояти один біля одного і підтримувати один одного. Єдина в вірі, що ми переможемо. Єдина в тому, що нам потрібна витримка і сила для того, щоб все це перебороти» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2015. – 22.01.*)

Уряд України вносить до Верховної Ради України проект закону щодо збільшення загальної чисельності Збройних сил України до 250 тис. осіб. Про це повідомив Прем'єр-міністр України А. Яценюк на засіданні уряду в середу, 21 січня.

Він наголосив, що Кабінет Міністрів пропонує збільшити граничну чисельність Збройних сил України на 68 тис. – до 250 тис. осіб, з яких

204 тис. – військовослужбовці. Це рішення, підкреслив А. Яценюк, фінансово забезпечене урядом.

Прем'єр-міністр нагадав, що загалом на фінансування національної безпеки й оборони в поточному році передбачено 90 млрд грн: «Це рекордна цифра, яка перевищує 5,2 % від валового внутрішнього продукту. Бюджет 2015 р. є оборонним і військовим бюджетом».

А. Яценюк звернувся до парламенту України ухвалити відповідний законопроект на найближчому пленарному засіданні (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2015. – 21.01).

Прем'єр-міністр України А. Яценюк звернувся до Верховної Ради України підтримати урядовий проект закону про порядок визнання організацій терористичними. Про це він заявив на засіданні уряду в середу, 21 січня.

«Уряд пропонує наділити Раду національної безпеки і оборони, рішення якої вводяться в дію указами Президента України, повноваженнями щодо визнання організацій терористичними, та визначення списку таких терористичних організацій Указом Президента України», – наголосив А. Яценюк.

Крім того, повідомив глава уряду, вводиться спеціальна процедура судового визнання організацій терористичними (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2015. – 21.01).

А. Яценюк дав десять днів на службове розслідування щодо контракту на постачання електроенергії з Росії та до Криму.

Прем'єр-міністр України А. Яценюк дав доручення розпочати службове розслідування щодо діяльності посадових осіб Міністерства енергетики та вугільної промисловості України та керівництва державних компаній при підписанні контрактів «як на імпорт електричної енергії з Російської Федерації, так і постачання електричної енергії на українську територію, якою є Автономна Республіка Крим». Про це він заявив на засіданні уряду в середу, 21 січня. «Вимагаю при проведенні розслідування встановити, хто погоджував умови контракту, чому в контракті місце розгляду спорів – “місто-герой” Москва», – підкреслив глава уряду.

Прем'єр-міністр наголосив, що поінформує Президента України, парламент і народ України про результати розслідування, «про те, які умови контракту відповідають інтересам України, а які не відповідають інтересам України» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2015. – 21.01).

А. Яценюк про заяви Москви щодо газового боргу: «Суд розбереться».

«Звертаємося до Росії бути дуже зваженими в будь-яких заявах, тому що ситуація на світовому ринку енергетичних ресурсів кардинально змінилася»,

– наголосив Прем'єр-міністр України А. Яценюк на засіданні уряду в середу, 21 січня.

А. Яценюк нагадав, що був підписаний тристоронній контракт на рівні Європейського Союзу, України та Росії про постачання газу: «Ми виконуємо кожне слово і кожну цифру цього контракту. Ми забезпечили транзит газу до Європейського Союзу».

Глава уряду підкреслив, що в грудні 2013 р. Україна купувала 95 % газу з Росії, а 5 % – газу, який ішов з Європейського Союзу. Натомість у грудні 2014 р. «67 % – це газ, який йде з Європейського Союзу, і 33 % – газ, який іде з Російської Федерації». «Якщо наші північні сусіди будуть далі поводитися так, як вони поведуться, вони остаточно втратять український ринок», – підкреслив А. Яценюк.

Прем'єр-міністр наголосив, що Україна «ніколи не просила знижок»: «Ми керувалися тільки одним принципом – ринок. І саме на таких умовах ми сьогодні здійснюємо всі розрахунки зі всіма нашими партнерами.

Щодо різного роду дискусій, хто кому винен: у Стокгольмському арбітражному суді знаходиться позов компанії НАК «Нафтогаз України» проти російського «Газпрому». Ми вимагаємо від російського «Газпрому» 6 млрд дол. США. Суд розбереться», – підкреслив А. Яценюк (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2015. – 21.01).*

Прем'єр-міністр України А. Яценюк доручив терміново включити Авдіївку в перелік населених пунктів, де здійснюється АТО, і посилити оборону Авдіївки, зокрема коксохімічного заводу. Про це він заявив на засіданні уряду в середу, 21 січня. «Тридцять шість тисяч людей в Авдіївці п'ятий день без води», – підкреслив він.

Основна мета російських терористів в Авдіївці, наголосив А. Яценюк, – знищити один з найбільших у Європі коксохімічних заводів. «Протягом тривалого часу росіяни обстрілюють його з “градів”. І якщо завод буде знищено, це означає, що вони хочуть зупинити в цілому весь металургійний комплекс України», – підкреслив глава уряду, нагадавши, що «без коксу неможливо виплавити сталь».

«Нам доведеться приймати оперативні рішення, щоб забезпечити коксом із інших країн світу, але це неможливо зробити швидко. Абсолютно зрозуміло, що завдання російських терористів – це знищення українців і це знищення української економіки», – сказав А. Яценюк.

Прем'єр-міністр України доручив віце-прем'єр-міністру, міністру регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України Г. Зубку терміново включити Авдіївку в перелік населених пунктів, де здійснюється антитерористична операція.

Він також доручив обговорити з міським головою Авдіївки питання необхідності виділення коштів з Резервного фонду: «Уряд готовий допомогти».

А. Яценюк також повідомив, що до Авдіївського коксохімічного заводу

вже направлені працівники Служби з надзвичайних ситуацій. Він звернувся до Г. Зубка зв'язатися з власниками заводу: «Що треба туди кинути – які сили і засоби. Треба вжити невідкладних заходів з цього питання».

Глава уряду окремо звернувся до Міністерства оборони України і Міністерства внутрішніх справ України підсилити оборону й охорону Авдіївки, «зробити все для того, щоб захистити мирних громадян від російських терористів».

Він також повідомив, що в Авдіївці нині перебувають міністр внутрішніх справ України А. Аваков і секретар Ради національної безпеки і оборони О. Турчинов (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2015. – 21.01).

Речник МЗС України Є. Перебийніс надав коментар щодо зосередження військових сил Російської Федерації вздовж українсько-російського державного кордону.

Він повідомив, що, за інформацією компетентних органів України, Російська Федерація зосередила вздовж українсько-російського державного кордону понад 50 тис. російських військовослужбовців, що перебувають у стані повної бойової готовності, розгорнула в безпосередній близькості до території України озброєння і військову техніку, яка раніше не дислокувалася в прикордонних районах РФ.

Також Є. Перебийніс зауважив, що здійснення сусідньою державою цих та інших заходів військової діяльності з невизначеними завданнями викликає природне занепокоєння в Україні, суперечить міжнародним зобов'язанням російської сторони, у тому числі в контексті мінських домовленостей, а також підриває міжнародні зусилля, спрямовані на деескалацію ситуації на Сході України.

З огляду на це, Україна, використовуючи визначену у Віденському документі про заходи зміцнення довіри і безпеки, учасниками якого є всі держави-члени ОБСЄ, процедуру консультацій щодо військової діяльності, яка викликає занепокоєння, 20 січня звернулася відповідним каналом зв'язку ОБСЄ до Російської Федерації з вимогою офіційно повідомити цілі, райони проведення РФ вказаної військової діяльності, дату її завершення, а також найменування, підпорядкованість, кількість та типи формувань і частин, що беруть у ній участь. Автоматично цей запит розійшовся мережею ОБСЄ всім державам-учасницям.

Зазначається, що згідно з Віденським документом Росія зобов'язана надати відповідні роз'яснення протягом 48 год з моменту отримання запиту, тобто 22 січня. Україна залишає за собою право, у разі надходження незадовільної відповіді, вимагати двосторонніх консультацій або багатосторонню зустріч держав-учасниць Віденського документа під проводом діючого голови ОБСЄ (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2015. – 21.01).

Закриття кордону з РФ є першочерговим і критично важливим завданням. Про це у Twitter повідомив речник Міністерства закордонних справ України Є. Перебийніс, передає УНН.

«Закриття кордону – критично важливе. Цей крок має бути першим, а не останнім, як вважає РФ, після припинення вогню і відведення важкої зброї», – зазначив він. Нагадаємо, раніше Президент П. Порошенко заявляв, що, якби Україні вдалося позбутися іноземних військ і закрити кордони, протягом декількох тижнів на Сході України запанував би спокій.

Як повідомляв УНН, у вересні 2014 р. на засіданні уряду було представлено План дій «Відновлення». У рамках Плану розпочато проект «Стіна». Прем'єр-міністр А. Яценюк підкреслив, що йдеться про повне переобладнання державного кордону між Україною та Російською Федерацією. На реалізацію проекту «Стіна» уряд вже виділив 100 млн грн. Розпочато роботи з будівництва інженерних споруд. Перший етап робіт уже завершено. Також з метою забезпечення громадської безпеки тимчасово припинено рух через 16 з 65 існуючих пунктів пропуску державного українсько-російського кордону (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 21.01).

20 січня 2015 р. міністр енергетики та вугільної промисловості України В. Демчишин провів зустріч із представниками місії МВФ в Україні.

Під час розмови міністр, зокрема, прокоментував питання щодо підготовки законопроекту про ринок природного газу в Україні, який відповідатиме вимогам Третього енергетичного пакета ЄС. Наголосив, що ця робота здійснюється в тісній співпраці зі Світовим банком і Секретаріатом Енергетичного Співтовариства та всебічно підтримується міністерством.

Міністр також наголосив, що керівництво держави підтримує позицію фонду з приведення тарифів на енергоносії до економічно обґрунтованого рівня. Водночас, за словами міністра, через соціальну чутливість цього питання його вирішення потребує зваженого підходу.

Щодо управління заборгованістю підприємств ПЕК українська сторона поінформувала місію МВФ про підготовку НАК «Нафтогаз України» пакета змін до деяких законів України з метою покращення фінансового стану компанії.

Представники місії МВФ висловили підтримку крокам керівництва України щодо реформування й наголосили на необхідності якнайшвидшої імплементації відповідних реформ (*Урядовий портал* (www.kmi.gov.ua). – 2015. – 21.01).

20 січня в Будинку уряду відбулася зустріч віце-прем'єр-міністра, міністра культури України В. Кириленка з Надзвичайним і Повноважним

Послом Японії в Україні Ш. Сумі.

В. Кириленко подякував Ш. Сумі за чітку позицію Японії щодо ситуації в Криму та на Сході України. Посол Японії зазначив, що його країна готова й далі надавати Україні всебічну підтримку в гуманітарній, дипломатичній та економічній сферах.

Також сторони обговорили поглиблення українсько-японської співпраці в гуманітарній сфері та реалізацію спільних культурно-мистецьких проектів (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2015. – 21.01*).

У будівлі Кабінету Міністрів України під головуванням віце-прем'єр-міністра, міністра культури України В. Кириленка відбулася нарада з питань розвитку туризму в Україні.

У ній узяли участь представники Міністерства економічного розвитку та торгівлі, Міністерства фінансів, Міністерства інфраструктури, інших органів влади, а також бізнесмени та громадські діячі, залучені в туристичну галузь.

«Попри складні часи, які зараз переживає Україна, ми не повинні забувати про розвиток туризму. Найголовніше питання, яке треба вирішити: як мотивувати іноземців приїздити в Україну. Крім того, потрібно приділяти увагу і туризму внутрішньому, щоб українці з Заходу та Сходу активніше мандрували власною країною», – заявив В. Кириленко.

Під час наради представники туристичної галузі поділилися своїми пропозиціями щодо розвитку відпочинкового та бізнес-туризму в Україні, запропонувавши владі всебічну підтримку зі свого боку.

«Я ініціюватиму створення найближчим часом координаційної ради з питань туризму», – повідомив В. Кириленко та запросив представників бізнесу й громадськості в найкоротші терміни надати своїх представників до її складу. «Часу на розкачку у нас немає», – наголосив віце-прем'єр-міністр (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2015. – 21.01*).

Місія Європейського Союзу, Організації Об'єднаних Націй і Світового банку завершує роботу над проведенням оцінки шляхів відновлення та розбудови миру в Україні. У третій декаді лютого місяця готова буде представити документ з рекомендаціями уряду України. Про це йшлося під час зустрічі віце-прем'єр-міністра, міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Г. Зубка з представниками місії.

Віце-прем'єр-міністр зазначив, що оцінка шляхів відновлення та розбудови миру, проведена місією, стане частиною плану відновлення країни на 2015–2017 рр., підготовка якого ведеться.

Г. Зубко підкреслив, що першочергово необхідно відновити інфраструктуру та системи життєзабезпечення населених пунктів, які зазнали руйнувань унаслідок дій бойовиків. Він також наголосив на важливості створення умов для повернення людей, які вимушено покинули свої домівки

на Сході України. Крім того, за словами віце-прем'єр-міністра, гострим залишається питання працевлаштування переміщених осіб. «Це питання таке ж важливе, як і відновлення населених пунктів Сходу України. Адже сьогодні багато внутрішньо переміщених осіб не працевлаштовані. Області, які їх прийняли і надають усебічну допомогу, не в змозі всіх забезпечити робочим місцем. Це проблема, і її потрібно вирішувати з допомогою інвесторів, які готові реалізовувати свої проекти в Україні і створювати нові робочі місця», – сказав Г. Зубко.

Сторони окреслили кроки подальшої співпраці та запланували провести наступну зустріч для координації своєї роботи наприкінці поточного тижня (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2015. – 21.01*).

Міністр економічного розвитку і торгівлі України А. Абронавичус розповів про реструктуризацію підпорядкованого йому відомства під час зустрічі з представниками громадських організацій та бізнес-структур, яка відбулася 21 січня в Київській школі економіки.

«Міністерство очікує дуже серйозних змін. По-перше, це суттєве скорочення штату, оскільки у суспільстві є певне негативне ставлення до чиновництва. Я вже оголошував про це у Верховній Раді. Після реструктуризації міністерство стане сучасним, європейським», – наголосив А. Абронавичус.

Так, міністр уточнив, що, за погодженням з Мінфіном, штат буде скорочено щонайменше на 50 %, і з 24 до 15 зменшиться кількість департаментів. При цьому міністр зауважив, що такі зміни спричинять скорочення функцій, які виконує відомство (особливо непрофільних, непотрібних і таких, що дублюють функції інших державних структур), а також зменшення обсягів опрацьовуваної інформації. Водночас планується зростання заробітної плати працівників, які залишаться.

Пріоритетною функцією міністерства залишиться формування стратегії економічного розвитку країни. Серед основних напрямів роботи – лібералізація та дерегуляція, створення привабливого інвестиційного клімату, рівні умови ведення бізнесу, стимулювання його розвитку (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2015. – 21.01*).

ПОЛІТИКА

Рада Безпеки ООН провела засідання по Україні. Зустріч була оголошена відкритою.

Постійний представник США при ООН С. Пауер звинуватила Росію у реалізації сценарію так званого «замороженого конфлікту», передає УНН.

За її словами, на Донбасі впроваджується такий же сценарій, як свого часу в Криму. С. Пауер наголосила, що до цього таке було в грузинських

регіонах: Абхазії і Південній Осетії, до Грузії було Придністров'я.

При цьому вона підкреслила, що, в кінцевому рахунку, ці реалізовані Москвою сценарії були ідентичними і спрямованими на встановлення свого контролю на території сусідніх країн. «Якщо Росії вдасться домогтися своїх цілей, якщо ми дозволимо, щоб така поведінка стала новою нормою, це не буде останнім разом, коли Росія вдаватиметься до так добре відіграних нот», – сказала представник Сполучених Штатів.

Водночас постпред РФ В. Чуркін заявив, що США протягом всієї української кризи відіграють деструктивну, підбурювальну роль (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 22.01).

Рано чи пізно, але Росія постане перед судом і відповідатиме за злочини, які здійснювалися на території України. Про це під час засідання РБ ООН заявив постпред України Ю. Сергєєв, передає УНН.

«Майже рік тому у лютому-березні 2014 року Російська Федерація пішла на маніпуляцію основними принципами ООН, а саме правом на самовизначення і правом на захист для того, щоб створити фіктивний юридичний привід для вторгнення в Україну. В результаті цього Російська Федерація окупувала та анексувала частину суверенної території України, Автономну Республіку Крим і місто Севастополь. Рано чи пізно Російська Федерація повинна буде постати в суді за злочини та агресію проти України», – сказав український посол.

Він також наголосив, що наразі РФ продовжує підтримувати сепаратистів та вести військову агресію в Донецькій та Луганській областях (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 22.01).

МЗС України надало коментарі у зв'язку із схваленням Постійною радою ОБСЄ Декларації щодо України.

У документі зазначається, що 20 січня за ініціативи української сторони відбулося спеціальне засідання Постійної ради ОБСЄ, на якому було прийнято Декларацію щодо України. У Декларації, яка відобразила підходи України та наших партнерів, держави-учасниці ОБСЄ висловили серйозну стурбованість у зв'язку з ескалацією останніми днями військових дій на Донбасі, закликали до негайного припинення всіма сторонами вогню та, що важливо, повного виконання мінських домовленостей.

Постійна рада висловила підтримку спеціальному представникові діючого головування ОБСЄ Х. Тальявіні та закликала всіх підписантів мінських домовленостей невідкладно провести зустріч для досягнення практичного прогресу з метою їх повного виконання. Водночас у Декларації було висловлено підтримку всім зусиллям, які спрямовані на деескалацію ситуації, а також підкреслено важливість забезпечення безпеки спеціальної моніторингової місії ОБСЄ.

МЗС вітає прийняття Декларації Постійною радою ОБСЄ, яка надала

чіткі спільні політичні сигнали організації щодо кроків, які мають бути вжиті для повернення миру на український Донбас.

Така консолідована позиція 57 країн ОБСЄ стала важливим сигналом, у тому числі в контексті зустрічі міністрів закордонних справ у «нормандському форматі» в Берліні, а також розгляду ситуації в Україні на засіданні Ради Безпеки ООН 21 січня ц. р. (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2015. – 21.01).*

21 січня глави МЗС «нормандської четвірки» провели нову зустріч в Берліні. Міністри з ФРН, Франції, РФ і України шукали політичне рішення конфлікту на сході України.

«Нормандська четвірка» ухвалила рішення про перші конкретні кроки до дотримання Мінських угод та відведення з території України важкої техніки. Про це сказав глава МЗС ФРН Ф.-В. Штайнмайер, передає УНН з посиланням на DW. de. Він також наголосив, що в ході зустрічі намітився прогрес у вирішенні кризової ситуації на Україні.

За словами німецького міністра, сторони прийшли до єдиної думки з приводу того, що демаркаційна лінія, позначена в Мінських угодах, є тим рубежем, з якого має розпочатися відведення важкої бойової техніки.

Крім того, будуть створені декілька робочих груп, метою яких стане рішення більш конкретних завдань по деескалації ситуації на сході України, зокрема забезпечення поставок гуманітарної допомоги в кризові регіони.

Як повідомляв УНН, глава МЗС РФ С. Лавров розповів, за яких умов відбудеться Саміт в Астані. Він заявив, що саміт в Астані відбудеться, якщо на території України буде відзначено прогрес у відводі важких озброєнь. «Загальна думка – якщо буде прогрес в припиненні бойових зіткнень, припинення вогню, обстрілів населених пунктів. Якщо буде прогрес у відводі важких озброєнь, то саміт в Астані цілком буде затребуваний», – зазначив С. Лавров.

Глава МЗС ФРН Ф.-В. Штайнмаєр підтвердив намір провести саміт в Астані (*Українські Національні Новини (http://www.unn.com.ua). – 2015. – 22.01).*

Глави МИД «нормандской четверки» договорились, что контактная группа, включающая представителей Киева, ополченцев, России и ОБСЕ, активизирует свою работу. Об этом заявил журналистам глава МИД РФ С. Лавров, передает РИА Новости Украина (<http://korrespondent.net/ukraine/3469459-rabota-kontaktnoi-hruppy-normandskoi-chetverky-budet-aktyvyzyrovana>).

«Была принята рекомендация о том, чтобы контактная группа в составе представителей киевской власти, ополченцев, России и ОБСЕ активизировала свою работу, и в целях полного выполнения Минских договоренностей сформировала необходимое количество рабочих подгрупп»,

– сказав він.

По словам министра, это решение «весьма существенное, потому что это институционализирует формат контактной группы, в котором ополченцы напрямую общаются с киевскими властями». «Мы неоднократно подчеркивали, что именно прямой диалог между Киевом и представителями провозглашенных Донецкой и Луганской «народных республик» является ключом к урегулированию глубокого украинского кризиса», – подчеркнул С. Лавров (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 22.01).

Міністр закордонних справ Росії С. Лавров заявив, що треба негайно припинити обстріли Донецька.

Москва намагається врегулювати конфлікт при збереженні територіальної цілісності України. Про це під час прес-конференції за підсумками роботи МЗС РФ у 2014 р. повідомив С. Лавров, передає УНН із посиланням на ТАСС. «Необхідно негайно припинити обстріл Донецька та інших міст, які здійснюються, зокрема з повітря», – зазначив С. Лавров.

Міністр закордонних справ РФ С. Лавров заявив 21 січня, що Росія хотіла б отримати «речдоки» поставок російської зброї на Донбас (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 21.01).

Д. Пайєтт: США й надалі вважатимуть Росію відповідальною за агресію. За словами американського дипломата, наразі для США партнери у Європі є пріоритетними, а тому вони продовжать вважати Росію відповідальною за агресію, яку вона здійснює проти України.

Для США європейське партнерство є пріоритетним, а тому політика країни буде спрямована на те, аби Росія відповідала за агресію, яку вона здійснює. Про це в ексклюзивному коментарі УНН повідомив посол США в Україні Д. Пайєтт.

На запитання журналіста УНН, чи слід очікувати наступної хвилі санкцій по Росії з боку США, посол зазначив, що Америка працюватиме з європейськими партнерами над тим, аби Росія виконала взяті на себе зобов'язання згідно з мінськими домовленостями. «Я не хотів би спекулювати щодо того, що буде далі. Ми отримали надзвичайно чіткий меседж від Ради ЄС із закордонних питань про важливість дотримання Росією зобов'язань відповідно до мінських домовленостей. Але Росія систематично не виконує всі необхідні домовленості в рамках мінських домовленостей, які вона сама ж узяла на себе, і ми разом з нашими європейськими партнерами працюватимемо, поки вона не виконає їх», – повідомив Д. Пайєтт. Він також наголосив, що Росія відповідальна за ескалацію кризи і за страждання населення Донбасу, і саме Росія повинна змінити курс. Водночас американський дипломат зауважив, що важливим є припинення постачання бойовикам зброї та техніки, а також «відновлення суверенітету України відповідно до міжнародних кордонів, які мають

моніторити представники ОБСЄ» (Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 21.01).

Бывшая госсекретарь, а также вероятный кандидат демократов на президентских выборах в 2016 г. Х. Клинтон заявила, что США должны предложить украинскому правительству больше финансовой и военной помощи для борьбы с сепаратистами. «Я действительно считаю, что мы должны делать больше, чтобы помочь Украине защитить ее границы. Новое оборудование, новая подготовка для украинцев. Соединенные Штаты плюс НАТО очень неохотно это делали и, как я понимаю, только из-за того, что это очень вязкая, потенциально опасная ситуация», – сообщила Х. Клинтон. «Но я думаю, что украинская армия и украинское население, которые сражаются с сепаратистами, доказали, что достойны большей поддержки», – подчеркнула она (Цензор.НЕТ (http://censor.net.ua/news/321003/ukraina_dokazala_chno_dostoyina_bolsheyi_p_odderjki_ssha_hilari_klinton). – 2015. – 22.01).

Другий президент України Л. Кучма вважає, що Росія сьогодні не піде на відкрите введення своєї армії в Україну. «Росія сьогодні не піде на відкрите введення своїх військ в Україну. Вони ж до сьогодні не визнають те, що регулярні російські війська беруть участь. Хоча сьогодні й дурневі зрозуміло, що без російських військових не відбуваються всі ці події», – зазначив Л. Кучма.

Нинішній масований наступ російської армії він назвав тиском на Україну та її прибічників – ЄС та США. «Це тиск. На Україну насамперед. Щоб ми погодились з тими умовами, які висуває Росія», – зазначив Л. Кучма, висловивши сподівання, що «здоровий глузд у європейців переможе боязнь втратити гроші» (Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2015. – 21.01).

Полк «Азов» заявляє о выходе украинских военных из донецкого аэропорта. Об этом говорится в сообщении пресс-службы «Азова» в Facebook (<http://korrespondent.net/ukraine/3469488-syly-ato-pokynuly-aeroport-donetska-azov>).

«Как стало известно, украинские воины, защищавшие ДАП, вынуждены были сдать то, что еще год назад было прекрасным, современным аэропортом. Эпопея героической обороны продолжалась 242 дня», – говорится в сообщении (Корреспондент.net (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 22.01).

Партія «Батьківщина» хоче, щоб ПАРЄ відправила свою спецмісію до РФ для звільнення Н. Савченко.

Наступного понеділка, 26 січня, ув'язнена в РФ льотчиця та за сумісництвом народний депутат України Н. Савченко набуде реального членства в Парламентській асамблеї Ради Європи та одержить міжнародний дипломатичний імунітет. Це є підставою для її звільнення. Про це під час брифінгу повідомила лідер «Батьківщини» Ю. Тимошенко, передає кореспондент УНН.

«Наш план був такий: Н. Савченко стає нардепом і після того набуває від імені парламенту України членства у ПАРЄ. Вона стає реальним членом ПАРЄ. Після того як наша делегація буде підтверджена по своїм повноваженням у ПАРЄ і Надія стане повноправним членом ПАРЄ, а це стається 26 січня, з цієї хвилини Надія набуває міжнародний дипломатичний імунітет», – зазначила Ю. Тимошенко.

Вона висловила переконання, що у зв'язку з цим Н. Савченко має бути випущена на волю. Водночас Ю. Тимошенко закликала російського лідера В. Путіна дотримуватися норм міжнародного права (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 21.01).

Київський суд ухвалив рішення про арешт экс-президента В. Януковича, що дає змогу вимагати його екстрадиції з Росії. Про це у вівторок повідомила прес-служба ГПУ.

Зазначається, що 19 січня 2015 р. за клопотанням Генеральної прокуратури Печерським районним судом Києва постановлено ухвалу про обрання запобіжного заходу у вигляді взяття під варту экс-президента України В. Януковича. Наголошено, що обрання вказаного запобіжного заходу надає змогу слідчим Генеральної прокуратури вимагати екстрадиції В. Януковича з території Російської Федерації.

Також повідомляється, що суд виніс рішення про взяття під варту експрем'єр-міністра України М. Азарова (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2015. – 20.01; *Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 20.01).

21 січня біля Кабінету Міністрів України відбулася акція працівників сфери атомної енергетики, які вимагали від уряду погасити їм заборгованість із зарплати та передбачити фінансування на установи ЧАЕС, передає кореспондент УНН. В акції взяли участь близько 200 осіб. Біля Будинку уряду зібралися працівники Чорнобильської АЕС, Чорнобильського спецкомбінату та інших установ зони відчуження. Вони вимагають, аби уряд погасив їм заборгованість із зарплати, починаючи з листопада минулого року, а також передбачив гроші на фінансування енергоресурсів їхніх установ. «Погрожують відключити нас від світла та газу. Також нам не виплатили зарплати, починаючи з листопада 2014 р.», – розповів УНН один з учасників акції (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 21.01).

ЕКОНОМІКА

Национальный банк намерен формировать собственные прогнозы по макроэкономическим показателям. Об этом журналистам сообщил первый заместитель главы НБУ А. Писарук.

«НБУ независимо от правительства будет осуществлять прогнозирование динамики макроэкономических показателей. Это входит в пакет наших законодательных инициатив», – сказал он. Банкир отметил, что регулятор будет осуществлять такое прогнозирование параллельно с Кабинетом Министров.

А. Писарук подчеркнул, что конфликта интересов регулятора и правительства при этом не будет. «У нас абсолютно рабочие отношения. МВФ обращается по данным вопросам как к нам, так и к правительству», – добавил он.

Помимо этого, в функции НБУ войдут также прогнозирование динамики денежно-кредитных, валютных и финансовых показателей (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua)*). – 2015. – 20.01).

С начала года Украина транспортировала в Европу 2,7 млрд куб. м газа.

19 января транзит природного газа для нужд европейских потребителей составил 136,4 млн куб. м/сутки.

«Укртрансгаз» своевременно и в полном объеме выполняет заявки стран-импортеров российского газа. По оперативным данным, с 1 по 19 января в страны Европы и Балканского региона транспортировано 2,7 млрд куб. м природного газа. Об этом говорится в сообщении оператора газотранспортной системы компании «Укртрансгаз».

Напомним, что в 2014 г. Украина сократила транзит природного газа в страны Европы по сравнению с 2013 г. на 31,01 %, или на 26,7 млрд куб. м – до 59,4 млрд куб. м (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua)*). – 2015. – 21.01).

Экспорт вершкового масла минулого року збільшився в 3,7 раза порівняно з 2013 р., а виробництво вперше за 10 років перевищило 100 тис. т. Про це під час прес-конференції повідомив голова ради директорів Спілки молочних підприємств України В. Чагаровський, передає кореспондент УНН.

«Україна вперше за останні 10 років виробила більше вершкового масла, ніж 100 тис. т – 114 тис. т. Експорт масла збільшився у 3,7 раза у порівнянні з попереднім, 2013 р. Значно зріс експорт сухого молока», – зазначив він.

Передбачалося, що держава профінансує відкриття мережі пунктів прийому молока й молокопродуктів у населення, а також пунктів по забою тварин. Однак досі цього не було зроблено, у тому числі через нестачу

фінансування. Згідно з оцінками Мінагрополітики, витрати на це перевищили б 2,03 млрд грн (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 21.01).

Регіонам почали надходити кошти другого траншу державних соціальних допомог цього місяця.

Розпочато фінансування другого траншу державних соціальних допомог сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам, тимчасової допомоги дітям і допомоги на догляд за інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу за січень, потреба якого становить 197,8 млн грн.

Станом на 21 січня до регіонів надійшла субвенція в сумі 182,3 млн грн.

На поштові відділення та рахунки банківських установ перераховано 7,7 млн грн.

Субвенція першого траншу, що надійшла на рахунки органів соціального захисту населення, виплачена громадянам у повному обсязі (*Урядовий портал* (www.kmi.gov.ua). – 2015. – 21.01).

Соединенные Штаты Америки выделили Украине 119 млн дол. помощи в сфере безопасности. Об этом журналистам сообщил посол США в Украине Д. Пайетт, пишут «Украинские новости».

Также, по его словам, Конгресс США принял решение о выделении Украине дополнительной помощи в размере 75 млн дол.

Отметим, что США выделили Украине 300 млн дол. помощи в 2014 г.

Как сообщал «Минфин» ранее, в рамках международных усилий Соединенные Штаты Америки намерены предоставить 2 млрд дол. как кредитные гарантии для правительства Украины в 2015 г., при условии, что Украина будет оставаться на пути программы реформирования, согласованной с Международным валютным фондом (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 20.01).

Япония выделяет Украине 316,6 млн дол. финансовой помощи. Об этом на брифинге сообщил Чрезвычайный и Полномочный Посол Японии в Украине Ш. Суми.

«Япония предоставит помощь в размере около 16,6 млн дол., если будет одобрение парламента», – отметил Ш. Суми и добавил, что эта сумма представляет собой гранты для восстановления школ и больниц восточных областей.

По словам посла, уже сейчас Япония выделила дополнительную помощь в сумме 300 млн дол. «Эти деньги будут направлены в бюджет Украины. Они поступают в резервы Украины. Это поможет Украине обслуживать свои международные обязательства», – объяснил Ш. Суми. Он отметил, что

предоставление 300 млн дол. финпомощи сейчас пребывает на этапе имплементации и средства поступят параллельно с кредитом от Международного банка. Ш. Суми уточнил, что 300 млн дол. финпомощи предоставляется Украине как кредит.

Напомним, в июле 2014 г. Япония выделила 300 млн дол. для кредитования экспорта своих товаров в Украину (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 20.01).

За январь – декабрь 2014 г. украинцы заплатили единого взноса на общую сумму 179,6 млрд грн, что на 2,3 млрд грн больше, чем за аналогичный период прошлого года. Об этом говорится в сообщении Государственной фискальной службы Украины.

Отметим, что единый социальный взнос автоматически распределяется Государственной казначейской службой Украины по видам общеобязательного государственного социального страхования согласно определенных пропорций и перечисляется по назначению – на счета, открытые в Государственной казначейской службе на имя фондов социального и пенсионного страхования.

Напомним, в конце 2014 г. Верховная Рада приняла закон о реформировании общеобязательного государственного социального страхования и легализации фонда оплаты труда, предполагающий снижение действующих ставок ЕСВ для всех предприятий на 40 % с 2016 г.

Кроме того, закон допускает снижение ставки ЕСВ уже с 2015 г. при выполнении предприятиями ряда условий: увеличение фонда оплаты труда минимум на 30 % по сравнению со средним его размером в 2014 г., средний платеж за одно застрахованное лицо – не менее 700 грн в месяц и средняя зарплата на предприятии – выше трех минимальных (3,654 тыс. грн в месяц) (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 20.01).

В прошлом году Украина увеличила долю сельскохозяйственных товаров в экспорте до 30,9 %. Об этом сообщили в пресс-службе ассоциации «Украинский клуб аграрного бизнеса».

«По данным Государственной фискальной службы Украины, в 2014 г. экспортировали продукции сельского хозяйства на 16,7 млрд дол. США, что на 1,8 % меньше, чем в прошлом году. В то же время импорт уменьшился на 25,8 % – до 6,1 млрд дол. США. Доля сельскохозяйственных товаров в экспорте увеличилась на 4 пункта – до 30,9 %, а торговое сальдо составило 10,6 млрд дол. США, что на 20,4 % больше, чем в 2013 г.», – говорится в сообщении.

Валютные поступления чрезвычайно важны для поддержания стабильности экономической ситуации в стране. Особенно сейчас, когда украинская экономика находится в кризисном состоянии, а общий приток валюты уменьшился на 15 % в 2014 г.

В течение прошлых лет АПК и металлургия были основными источниками генерации валютных поступлений в нашу страну с пребыванием последней на первом по объемам месте. Металлургия подверглась гораздо более серьезным потерям в прошлом году, чем АПК, учитывая то, что в Донецкой и Луганской областях находится большое количество предприятий этой области. Таким образом, экспорт металлов снизился на 13,1 %. Сельское хозяйство также понесло потери, но они были в основном связаны с экономическими последствиями. Поэтому в 2014 г. АПК стал отраслью с самой большой валютной выручкой. Кроме того, сразу два товара этой отрасли экономики вошли в рейтинг ТОП-3 самых экспортируемых товаров: подсолнечное масло (3,6 млрд дол. США) и кукуруза (3,4 млрд дол. США) (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2015. – 20.01).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Спад промислового виробництва в Україні в годовом вираженні в декабрі 2014 г. по порівнянню з декабрем 2013 г. ускорився до 17,9 % з 16,3, зафіксованих місяцем раніше. Об этом сообщает Государственная служба статистики Украины.

По информации Госстата, по сравнению с ноябрем 2014 г. спад промпроизводства в декабре замедлился до 2,1 % с 2,2, зафиксированных месяцем ранее.

С начала года, в январе – декабре, по сравнению с аналогичным периодом 2013 г., спад промпроизводства составил 10,7 %.

По данным ведомства, в Донецкой области промпроизводство в декабре упало на 49,1 % (в ноябре – на 51,3 %, в октябре – на 55,7 %, в сентябре – на 59,5 %), а в Луганской – на 83 % (в ноябре – на 82 %, в октябре – на 80 %, в августе – сентябре – на 85 %). При этом Госстат подчеркивает, что показатели по обеим областям могут быть уточнены.

В целом в 2014 г. в Донецкой области спад промышленности составил 31,5 %, в Луганской – 42 %.

Напомним, что спад промпроизводства в Украине в ноябре сохранился на уровне 16,3 %. Как сообщал «Минфин» ранее, металлургические и химические предприятия Донецкой области показали в 2014 г. спад производства от 5 до 95 % (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 20.01).

Заборгованість України по газовим контрактам на сьогодні становить 2,44 млрд дол. Про це йдеться у відповідному листі «Газпрому»

до українських партнерів, повідомив глава компанії О. Міллер.

«Сьогодні на адресу “Нафтогазу України” “Газпром” направив лист про те, що залишається неоплаченою заборгованість в обсязі 2 млрд 196 млн дол., а також на суму прострочених платежів нараховується пеня строго у відповідності з умовами контракту, який був підписаний 21 січня 2009 р.», – сказав О. Міллер. Він уточнив, що йдеться про суму в 2 млрд 440 млн дол.

Як відомо, 31 грудня компанія «Нафтогаз України» внесла російському «Газпрому» передоплату для закупівлі в січні 2015 р. близько 1 млрд куб. м природного газу.

Нагадаємо, згідно з брюссельськими угодами НАК «Нафтогаз України» 4 листопада перерахував «Газпрому» перший транш у 1,45 млрд дол. в рахунок оплати боргу за газ, що відкрило можливість до кінця поточного року закуповувати російський газ на умовах передоплати після припинення таких поставок в червні.

У рамках цих домовленостей «Нафтогаз» 5 грудня перерахував «Газпрому» авансовий платіж у розмірі 378 млн дол. за постачання 1 млрд куб. м газу в грудні 2014 р. (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2015. – 20.01*).

Национальный банк намерен полностью очистить банковскую систему от неплатежеспособных банков до конца 2015 г. Об этом сообщил А. Писарук, первый заместитель главы НБУ во время встречи с журналистами.

Он напомнил, что за прошлый год неплатежеспособными были признаны 33 банка, 24 – при каденции В. Гонтаревой. По его словам, это был интенсивный процесс, но систему «не дочистили». «Мы надеемся, что в этом году этот процесс удастся закончить. Хочу еще раз отметить, что ориентиров по тому, сколько банков должно быть у нас, нет», – рассказал А. Писарук (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua). – 2015. – 20.01*).

Международный валютный фонд снизил прогноз по темпам экономического роста в мире до 3,5 % в нынешнем и 3,7 % в будущем годах, передает ТАСС. Эти цифры заложены в обновленный доклад о состоянии и ближайших перспективах мировой экономики. Каждая из цифр на 0,3 % ниже показателей, ожидавшихся в октябре прошлого года.

В сторону понижения пересмотрены прогнозы для всех ведущих мировых экономик, кроме США. Америке авторы обновленного документа прогнозируют в 2015 и 2016 г. рост на 3,6 и 3,3 % соответственно. Новые показатели для зоны евро в целом – 1,2 и 1,4 % роста, для Германии – 1,3 и 1,5 %, для Франции – 0,9 и 1,3 %, для Италии – 0,4 и 0,8 %. У Великобритании ожидаемые темпы роста чуть выше – 2,7 и 2,4 %, у Японии – 0,6 и 0,8 %.

Локомотивами мирового роста, наряду с США, остаются Китай (составители доклада ожидают в 2015 и 2016 гг. роста на 6,8 и 6,3 %), Индия (на 6,3 и 6,5 %), ЮАР (на 2,1 и 2,5 %) и Бразилия (на 0,3 и 1,5 %). Однако при этом ожидания для КНР по сравнению с октябрьскими снижены на 0,3 % за нынешний и 0,5 % – за будущий годы.

Кроме того, в России ожидается спад – на 3,0 и 1,0 % ВВП.

Снижение общемировых показателей авторы документа связывают, прежде всего, с «переоценкой перспектив в Китае, России, зоне евро и Японии, а также ослаблением активности у крупных экспортеров нефти». Так, в Саудовской Аравии МВФ прогнозирует теперь в ближайшие два года рост на 2,8 и 2,7 %. Это на 1,6 и 1,7 % меньше, чем ожидалось в октябре.

«Распределение рисков» для своего прогноза по глобальному росту фонд считает теперь «более сбалансированным». Поясняется, что ускорение от низких цен на углеводороды может оказаться и более существенным, чем сейчас предполагается. С другой стороны, возможна ошибка и в сторону дальнейшего ухудшения ситуации, в связи со «сменой настроений и волатильностью на глобальных финансовых рынках», в частности, из-за возросшей уязвимости стран-экспортеров нефти. Кроме того, по словам специалистов, «по-прежнему вызывают беспокойство стагнация и низкая инфляция в зоне евро и в Японии».

Согласно документу, «геополитические риски будут, как ожидается, оставаться высокими, хотя связанные с ними риски перебоев на глобальном нефтяном рынке представляются теперь менее существенными из-за более чем достаточного чистого притока (углеводородов) от поставщиков».

Как сообщал «Минфин» ранее, ЕБРР ухудшил оценку падения ВВП Украины на 2015 г. Ранее прогноз падения составлял 3 % – теперь понижен до 5 %. Объемы и сроки финпомощи от международных кредиторов также неясны, отмечается в докладе банка (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>) – 2015. – 20.01).

В ближайшие пять лет в мире увеличится уровень безработицы.

Наиболее уязвимыми регионами мира с точки зрения трудоустройства остаются Южная Азия и Африка к югу от Сахары.

Число безработных в мире будет расти в ближайшие годы. К 2019 г. работы не будет у около 212 млн человек по сравнению с 201 млн человек на сегодняшний день, говорится в обзоре Международной организации труда (МОТ), обнародованном 20 января.

«Наши прогнозы показывают, что безработица продолжит расти до конца десятилетия. Это означает, что кризис занятости далек от завершения, и нельзя тешить себя иллюзиями», – заявил генеральный директор МОТ Г. Райдер.

Как считают эксперты МОТ, наиболее остро проблема трудоустройства коснется молодых людей в возрасте от 15 до 24 лет – уровень безработицы в этой возрастной категории составит почти 13 % и будет неуклонно

повышаться.

МОТ также отмечает две тенденции. С одной стороны, в мире растет спрос на низкоквалифицированных работников – например, на охранников и специалистов по уходу за больными. С другой стороны, работодатели заинтересованы в высококвалифицированных специалистах в сфере электронной обработки данных и права. При этом спрос на бухгалтеров, к примеру, сокращается.

По оценке МОТ, в то время как в США и Японии ситуация с занятостью улучшается, в Европе положение остается сложным. Г. Райдер полагает, что последствия кризиса на «мировом рынке труда не преодолены, необходимо и дальше прилагать усилия к борьбе с безработицей и ее причинами».

Как ожидает МОТ, снижение цен на нефть и газ может улучшить ситуацию с занятостью в ряде развитых стран и некоторых странах Азии. Однако одновременно пострадает рынок труда в странах-экспортерах энергоносителей.

С начала экономического кризиса 2008 г. мир потерял 61 млн рабочих мест (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 21.01).